

LMŠ Skřítek Edulín, z.s.
Městské lesy HK
Cikánský plácek
Nový HK 50009

skritek.edulin@gmail.com
www.skritekedulin.cz
+420 778 428 396
IČO: 19399022

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY SKŘÍTEK EDULÍN

SVĚT JE MÍSTO PLNÉ ZÁZRAKŮ A KRÁS VŠUDE KOLEM I UVNITŘ NÁS

OBSAH

<u>1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE</u>	4
<u>2. CHARAKTERISTIKA LMŠ</u>	4
2.1 Zázemí LMŠ a ochrana dětí před nepříznivými klimatickými podmínkami	5
2.1.1 Maringotka	6
2.1.2 Zastřešená pergola a zastřešené věšáky na batůžky	7
2.1.3 Výdejna	7
2.1.4 Kruh	7
2.1.5 Sociální zařízení	7
2.1.6 Bezpečnost a technické vybavení zázemí	8
2.1.7 Vybavení během výprav mimo zázemí	8
2.2 Stravování a zajištění pitné vody	8
2.3 Členství v ALMŠ a spolupráce s místními organizacemi a zapojení do programů	9
<u>3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ</u>	9
3.1 Věcné podmínky	9
3.2 Životospráva	10
3.3 Proces adaptace nových dětí	11
3.4 Organizační podmínky: rytmus dne a týdne	12
3.4.1 Režim dne	13
3.4.2 Režim týdne: nadstandardní aktivity LMŠ	13
3.5 Personální zajištění	14
3.6 Řízení LMŠ	15
3.7 Komunita a spolupráce s rodiči	16
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí s nadáním	17
3.8.1 Děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	17
3.8.2 Děti s nadáním	17
3.9 Specifika péče o 2leté děti	18
3.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	18
<u>4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ: KRITÉRIA PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ DO LMŠ</u>	19
<u>5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU</u>	19
5.1 Metody výchovně vzdělávací činnosti	22
5.2 Vzdělávací oblasti	23
5.2.1 Dítě a jeho tělo	23

5.2.2 Dítě a jeho psychika	24
5.2.3 Dítě, ten druhý a společnost	24
5.2.4 Dítě a svět	25
<u>6. CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ</u>	25
6.1 Pojetí předškolního vzdělávání v LMŠ	26
6.2 Rozvoj klíčových kompetencí	26
6.2.1 Kompetence komunikační	28
6.2.2 Kompetence k občanství a udržitelnosti	29
6.2.3 Kompetence osobnostní a sociální	30
6.2.4 Kompetence kulturní	32
6.2.5 Kompetence digitální	33
6.2.6 Kompetence k učení a řešení problémů	35
6.2.7 Kompetence k podnikavosti a pracovní	36
6.3 Rozvoj základních gramotností	38
6.3.1 Matematická gramotnost	38
6.3.2 Čtenářská gramotnost	39
6.4 Profil absolventa	41
<u>7. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LMŠ: INTEGROVANÉ BLOKY</u>	42
7. 1 Víťame tě v LMŠ	44
7. 2 Podzim	46
7. 3 Čas světél	49
7. 4 Zima	53
7. 5 Jaro	56
7. 6 Léto a loučení se školkou	59
<u>8. EVALUAČNÍ SYSTÉM LMŠ</u>	62
8.1 Vnitřní evaluace LMŠ	62
8.2 Evaluace pedagogů a další vzdělávání	63
8.3 Evaluace výchovně vzdělávacího procesu	64
8.4 Kvalita pedagogické práce	66
8.5 Plán vnitřní evaluace LMŠ	66
<u>9. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ</u>	69

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Lesní mateřská škola Skřítek Edulín (dále jen „LMŠ“)

Zřizovatel LMŠ: Lesní mateřská škola Skřítek Edulín, z. s., (dále jen „LMŠSE“)

Sídlo spolku: Sekaninova 416, Hradec Králové 500 11

Ředitelka LMŠ: Mgr. Lenka Dlabolová

Sídlo provozu LMŠ: Městské lesy u Hradečnice, Cikánský plácek, Nový Hradec Králové 500 09

Právní forma: spolek

IČO: 19399022

Datová schránka: rxmk56v

Webové stránky: www.skritekedulin.cz

Kapacita: 16 dětí

2. CHARAKTERISTIKA LMŠ

Lesní mateřská škola Skřítek Edulín je soukromá mateřská škola zřizovaná zapsaným spolkem Lesní mateřská škola Skřítek Edulín, z. s. Škola má jednu třídu s maximální kapacitou 16 dětí. Je určena dětem od 3 do 6 let v celodenním režimu od 8:00 do 15:00. Vzdělávací a výchovná koncepce vychází z přírodní pedagogiky a inspiruje se jí, přejímá některé prvky zejména z Montessori a Waldorfské pedagogiky a konceptu Začít spolu. Naším cílem je, aby děti trávily co nejvíce času v přírodě. Pobyt dětí venku má mnoho přínosů (např. podpora imunity, rozvoj hrubé i jemné motoriky, sebevědomí, sebeuvědomění, psychická i fyzická odolnost).

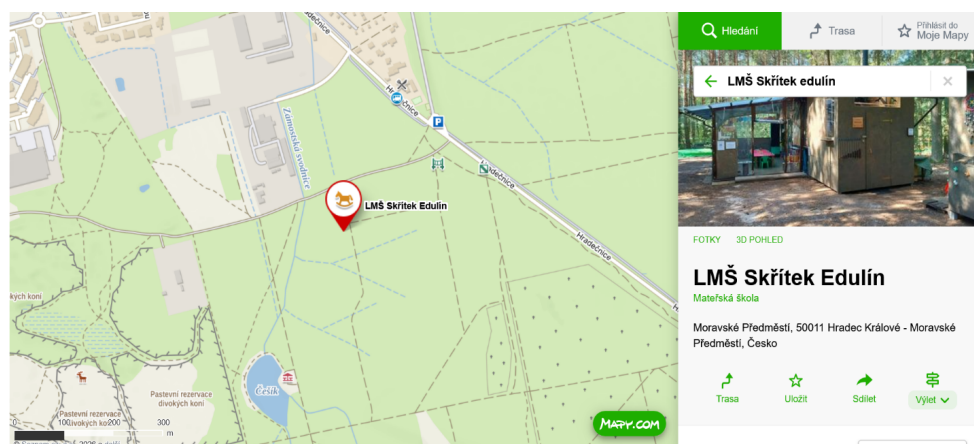
Většina aktivit se tedy odehrává venku, v prostředí smíšeného dubovo-borového lesa a okolních biotopů (PPP Plachta a přilehlé louky, rybníky Češík a Kříž).

V LMŠ preferujeme heterogenní skupinu dle věku i pohlaví, neboť děti různého věku, schopností a dovedností se od sebe přirozeně učí navzájem, čímž dochází k rozvoji mnoha klíčových kompetencí, zejména komunikativních, sociálních a personálních.

LMŠ zahájila svou činnost v komunitní klubové podobě v roce 2016 pod názvem Edulín, z. s. Na jaře 2023 vznikl z iniciativy rodičů klubík Edulínek a následně od 1. 9. 2023 lesní klub Skřítek Edulín, který se 1. 9. 2025 transformoval na LMŠ zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení.

LMŠ je i nadále komunitní mateřská škola v tom smyslu, že propojení lidí, kteří LMŠ tvoří, s dítětem a jeho rodinou, je pro nás nesmírně důležité. Komunikace s rodiči, vzájemná sdílení, setkávání na lesních kavárnách a slavnostech jsou pro nás jednou z priorit.

2.1 Zázemí LMŠ a ochrana dětí před nepříznivými klimatickými podmínkami

Pro své zázemí získala LMŠ od Městských lesů HK a. s, souhlas s umístěním maringotky na lesním pozemku 942/4 v k.ú. Nový Hradec Králové a také souhlas s provozováním LMŠ na tomto území. Zázemí LMŠ se rozkládá na okraji Hradce Králové, v městských lesích v blízkosti PP Na Plachtě, rybníku Češík a Rytířského hradiště. Dostupnost a příjezd lze buď autem na parkoviště u Zděné boudy, nebo MHD č. 9, odkud je to cca 5 minut chůze, popř. 21, 7 a 8, odkud je přístup delší.

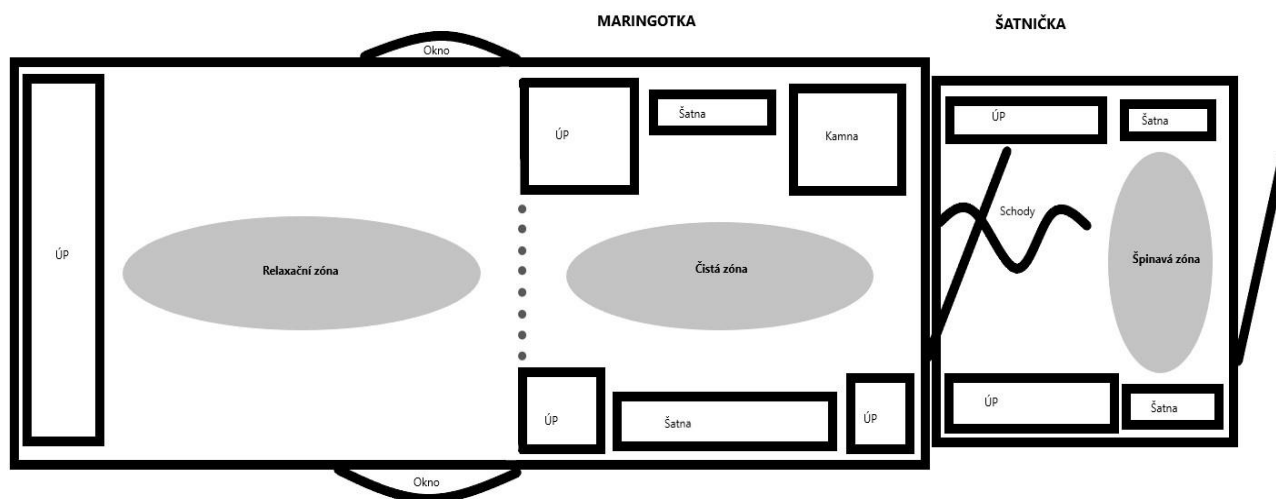
Zázemí tvoří lesní palouček o rozloze cca 2000 m², na němž se nachází uzamykatelná maringotka se zastřešenou šatničkou sloužící jako vyhřívané zázemí pro poobědový odpočinek a útočiště v případě velmi nepříznivého počasí, pergola se stolem a židličkami, krytá a uzamykatelná výdejna jídla, minisklad pomůcek a zahradního náčiní, dřevník, krytý kruh a venkovní herní prvky. Hygienické zázemí tvoří 2 kompostovací separační toalety s barely s teplou tekoucí vodou na mytí rukou a papírovými ubrousky na sušení rukou.

Na pozemku je mnoho herních prvků, kde mohou děti rozvíjet své schopnosti a dovednosti a věnovat se volné hře. Je to zejména pískoviště, blátivá kuchyně, dřevodílna, lesní domeček a další přírodní prvky k rozvoji hrubé motoriky, závěsné hamaky pro klidovou činnost.

Vzdělávání a výchova probíhají zejména venku. Pravidelně se pohybujeme v rozmanitých prostředích: v lese, u potůčku (meliorační rýhy), u rybníků (Češík, Kříž), na pasece (na PP Plachta), na Rytířském hradišti, na louce. Hlavní učební pomůckou nám je příroda a svět kolem nás.

V situacích zákazu pobývat venku vydaného českým hydrometeorologickým ústavem (vichřice, smog, extrémní mráz apod.) zajišťujeme náhradní program: spolupracujeme s městskou knihovnou (pracoviště Médium), s divadlem DRAK a labyrintem divadla DRAK, galerií moderního umění, můžeme zajít do tělocvičny, do muzea, využít zázemí skautské klubovny Karla Šimka v Lipkách, ProstoruPro v Malšovicích a Teniscentra nedaleko Zděné boudy.

2.2.1 Maringotka

ÚP = úložný prostor

Vyhříváním zázemím LMŠ je dřevěná maringotka o rozloze 18 m². Je rozdělena na dvě části: část „šatnička“ (na plátku čistá zóna) s věšáky na odložení spodních, čistých vrstev oblečení, ve kterém děti neodpočívají (podvlíkačky, mikina), a část odpočinková (na plátku relaxační zóna). Část „šatnička“ je variabilní a lze ji předělat na stolečky a lavice k sezení, což lze využít jako prostor pro klidovou činnost pro děti, které při odpočinku již nepotřebují spát. V této části má také každé dítě svůj box na náhradní oblečení, označený obrázkem svého lesního strážce. Dřevěné podlahy, stěny i strop jsou natřeny 2 vrstvami izolačního nátěru. Podlaha je pokryta linem ve dřevěném designu. Část odpočinková je na zemi izolována ještě pěnovými tatami podložkami. Nachází se v ní skříň se spacáky a polštáři (každé dítě má svou vlastní přihrádku), police s hračkami pro hru uvnitř v případě velmi nepříznivého počasí a polička s nabídkou knih, které jsou pravidelně aktualizovány dle daného tématu.

Maringotka má 2 okna, nicméně, je-li venku šero, je prostor ještě osvětlen dobíjejícími stropními světly. V případě modulace šatní části na stolky a lavičky jsou k dispozici ještě stolní lampičky. Aby se zajistil vždy dostatek světla, je v maringotce i powerbanka, kdyby bylo třeba některé ze světel dobít.

Před vstupem do maringotky je zastřešená přístavba nad schody, která je tzv. špinavou zónou (na plátku špinavá zóna), neboť je to místo, kde si děti i dospělí zouvají boty a zablácené, špinavé či mokré vrchní vrstvy oblečení. V ní jsou též po stranách lavičky na sezení a police: na jedné straně je v policích dříví do kamen, náhradní oblečení, deky, vesty. Na druhé straně náhradní boty dětí a ve vyšších patrech aktivity pro předškoláky a různé pracovní listy a hry.

2.1.2 Zastřešená pergola a zastřešené věšáky na batůžky

Přímo na maringotku navazuje zastřešená pergola o rozloze cca 15 m². Pergola má dřevotřískovou podlahu natřenou lodním lakem a je ze všech stran krytá: buď stěnou maringotky, stěnou výdejny jídla, nebo pevnou, průhlednou plachtou z PVC. Pergola slouží zejména jako jídelna a prostor pro tvoření při aktivitách provozovaných společně u velkého stolu. Je prostorná a pohodlně se do ní vejde jeden velký stůl se židličkami pro 16 dětí. Každý den před jídlem a po něm jsou stoly sanitovány. V pergole jsou též v prostoru pod maringotkou umístěny barevné boxy s materiálem používaným pro tvoření (štetce, pastelky, nůžky, lepidla, papíry apod.). Naproti má každé dítě svůj zelený box, do kterého si děti ukládají výtvary před tím, než si je založí do osobního portfolia.

V pergole je též zóna, do které děti odkládají špinavé nádobí po jídle.

Na vnější straně pergoly má každé dítě 2 věšáčky, které stráží obrázek jejich lesního strážce a které jsou schované pod stříškou pergoly. Nad věšáky jsou 2 odkládací police, nižší používají děti na lahev s pitím, na vyšší dostávají rodiče výrobky dětí, které si mohou odnést domů.

2.1.3 Výdejna

Výdejna jídla je přidružená menší přístavba přímo přiléhající k jídelní pergole. Velikost výdejny je cca 6 m² a slouží pro výdej jídla výdejním okénkem. Jsou v ní pulty na odkládání várníc a nádobí a úložný prostor pro nádobí a přístroje. Je zde také nástěnka s informacemi o potravinových alergiích dětí a jídelníček.

2.1.4 Kruh

Kruhem rozumíme velký kulatý stůl, kolem kterého je 20 pařezů na sezení. Tento prostor je krytý zelenou plachtou tak, abychom se na kruhu mohli scházet každý den, za jakéhokoli počasí. Je to místo společného přivítání písničkou, naladění na sebe navzájem a na evokaci do tématu dne. Pořádáme na něm také hromadná rodičovská setkání a pravidelné rodinné kavárny coby prostor pro neformální setkávání.

V zázemí nemáme možnost rozdělávat oheň, nicméně v pěší dostupnosti máme k dispozici hned 2 ohniště, u Češíku a u rytířského hradiště. Obě pravidelně využíváme jak pro společné venkovní vaření s dětmi, tak pro slavnostní setkávání s rodinami dětí během chladnějších měsíců.

2.1.5 Sociální zařízení

V zázemí LMŠ je pro děti k dispozici kompostovací toaleta značky Biolan, typ Populett 200, která je využívána zejména v době odpočinku a při delším pobytu v zázemí. Toaleta se nachází mimo maringotku, v její těsné blízkosti. Druhá toaleta je určena průvodcům, jedná se o sběrnou toaletu Provapo EcoWC II, umístěnou vedle toalety pro děti. Obě toalety pravidelně

vyváží firma HaKaC (většinou 3x ročně). K dispozici je dětské stupátko a dětské toaletní sedátko. Na mytí rukou jsou k dispozici tři zdroje teplé pitné vody, dva u každé toalety, jeden u vstupu do pergoly. Další zdroj teplé vody je k dispozici ve výdejně jídla. Za hygienické podmínky sociálního zařízení odpovídá LMŠ.

2.1.6 Bezpečnost a kontrola technického stavu vybavení v zázemí

Před každým školním rokem je provedena kontrola technického stavu přístřešků, bezpečnosti zázemí a veškerého materiálního vybavení. Vždy jednou za rok je celý vnitřní i vnější prostor kontrolován pracovníkem BOZP. Tato kontrola probíhá následně vždy minimálně 1x za 3 měsíce pracovníkem LMŠ. V zázemí i přilehlém lese pravidelně odstraňujeme odpad a nebezpečné předměty.

2.1.7 Vybavení během výprav mimo zázemí

Protože na výpravy chodíme velmi rádi a často, je minimálně 1 dospělý na výpravě vybaven lékárníčkou, teplou i studenou pitnou vodou, mobilním telefonem a alespoň 1 sadou náhradního oblečení i obuvi pro děti. Stejně tak s sebou bereme deku, knihu a věci na tvoření jako příležitost pro děti, které v danou chvíli preferují klidnější, či průvodcem nabízenou činnost.

2.2 Stravování a zajištění pitné vody

Stravování je v naší LMŠ společenským rituálem. Dohromady si před každým jídlem přejeme dobrou chuť básničkou „*Přeju nám všem dobré chuti, matko Země, děkuju ti. Za to, že nám jídlo dáváš, zelenat se nepřestáváš. Přeju ti, ať máš dost deště, slunce, větru... čeho ještě? Od lidí dobrého zacházení, protože žádná jiná Země tu není. Dobrou chuť (vám přeje i bílá paní*“: pracovnice výdejny). Učíme děti, že jídlo slouží nejen k doplnění nezbytné energie, k udržení zdraví, ale je také společenskou událostí. A že je moc příjemné povídat si u jídla tak, aby mě slyšely jen děti kolem mne. A že je dobré mluvit s prázdnou pusou.

LMŠ zajišťuje celodenní stravování prostřednictvím dovozu dopolední přesnídávky, oběda, odpolední svačiny i doplňkového pitného režimu od externího dodavatele, Mateřské školy Klíček, Hradec Králové, Urxova 342, který se stará také o mytí gastronádob a zpracování gastroodpadu. Strava je přivážena ve várnících a v termoboxech a z výdejny LMŠ distribuována dětem.

Děti si s sebou nosí vlastní pití, nejlépe v termosce či kvalitní lahvi s objemem odpovídajícím věku dítěte. Po celý den mají děti v zázemí k dispozici i doplňkovou pitnou vodu, v chladnějších měsících teplý čaj, do vlastní nádoby je tak kdykoliv možné zásoby doplnit. Ostatní talíře, příbory a misky jsou školkové.

Čerstvá pitná i užitková voda je k dispozici denně, je každé ráno dovážena z domácností průvodců v nádobách na pitnou vodu (plastový kanystr pro transport a nerezové várnice

s výtokovým kohoutem v zázemí), které jsou každé odpoledne vyprázdněny, každé ráno doplněny čistou vodou a pravidelně desinfikovány ekologickými prostředky k tomu určenými. Adresa odběrového místa pro pitnou vodu je Sekaninova 416/38 a Bělečská 164/2, Hradec Králové. Všichni zaměstnanci LMŠ jsou v nezbytném rozsahu proškoleni v otázkách hygieny potravin.

2.3 Členství v ALMŠ a spolupráce s místními organizacemi a zapojení do programů

Před zápisem LMŠ do rejstříku škol a školských zařízení fungovala naše LMŠ jako lesní klub Skřítek Edulín a klubík Edulínek a hned od těchto prvních počátků, od roku 2023, jsme členy Asociace lesních mateřských škol (dále jen „ALMŠ“). ALMŠ pořádá mnoho vzdělávacích programů, seminářů, kurzů, konferencí apod., které jsou určeny všem, kdo mají zájem o vzdělávání v přírodě, profesionálům i pedagogům. ALMŠ poskytuje také potřebnou legislativní i pedagogickou supervizní podporu ve všech oblastech, které jsou v LMŠ potřebné.

Od vzniku naší LMŠ spolupracujeme také v rámci vzdělávacího procesu s místními organizacemi. Našimi pravidelnými partnery jsou knihovna města Hradec Králové (pobočka Médium), galerie moderního umění (Hrateliéry pro děti předškolního věku), divadlo Drak, solná jeskyně, útulek pro opuštěná zvířata a Hvězdárna a planetárium HK.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Organizaci a provoz LMŠ upřesňuje vedle množství interních dokumentů a směrnic také Školní a provozní řád, který je přístupný veřejnosti. Upravuje podrobnosti výkonu práv a povinností zákonných zástupců dětí v LMŠ a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pracovníky LMŠ. Tento dokument plní funkci školního řádu podle § 30 školského zákona a vyhlášky č. 14/2005 Sb. a současně upravuje provozní podmínky LMŠ, neboť splňuje hygienické požadavky podle vyhlášky č. 410/2005 Sb. a metodického pokynu MZČR pro LMŠ.

3.1 Věcné podmínky

Vzdělávání se odehrává v přírodním prostředí: les, louka, rybníky Češík a Kříž, Rytířské hradiště, PP Plachta. V zázemí LMŠ je uložený materiál k výtvarným a pracovním činnostem, knihy, puzzle a další edukativní hry. Tyto didaktické pomůcky, hry a materiál jsou dětem nabízeny nebo na požádání vydány. Běžně mají děti možnost pracovat s různým náčiním dětské velikosti (košťata, lopaty). Pod dohledem průvodců a za podmínky dodržení bezpečnostních pravidel, která jsou dětem předem srozumitelně vysvětlena, si mohou vyzkoušet práci s nářadím (pila, kladivo, hřebíky, sekyrka) či nožem. Děti mají k dispozici také hračky z různých materiálů, jako jsou např. dřevěné kostky, skutečné kuchyňské nádobí a náčiní, pár nákladních aut a kočárky s panenkami. V maringotce je prostor pro odpočinek. Jsou zde tatami a spacáky a polštářky či deky každého dítěte. Dále zde má každé dítě v úložných boxech uloženo náhradní oblečení (a v přilehlé šatně náhradní obuv). Místo běžných hraček a stavebnic preferujeme herní prvky volně přístupné v lese (dřevodílna,

pískoviště, lesní domeček, lesní kuchyně apod.). V LMŠ mají děti k dispozici dále klasické kostky, puzzle, didaktické hry, dřevěné skládačky pro nejmenší, pexesa, obrázkové knihy a výtvarný materiál: pastelky, voskovky, papíry, modelínu. Děti ke hře často využívají přírodniny, které jsou všude kolem nich: klacíky, kamínky, bláto, nebo si vyrobí vlastní hračku ve dřevodílně (meč, auto, stroj času...).

3.2 Životospráva

LMŠ nabízí dětem intenzivní pobyt v přírodním prostředí, jehož význam vnímáme jako zásadní pro zásady zdravého životního stylu, podporuje v dětech fyzickou zdatnost, imunitu, odolnost a duševní pohodu. Denní rytmus v naší LMŠ je přizpůsoben přírodním podmínkám, potřebám dětí a ročním obdobím. Snažíme se o vyváženost mezi aktivitou a odpočinkem, řízenou činností a volnou hrou. Děti tráví většinu času venku.

Pohyb: děti mají dostatek prostoru i času k volnému pohybu, lezení, běhání a hře v terénu. Přirozeně si tak rozvíjejí hrubou i jemnou motoriku.

Strava: dbáme na kvalitní a vyváženou výživu. Přesnídávky, obědy i svačiny jsou zajišťovány z MŠ Klíček s důrazem na čerstvé suroviny, zeleninu a ovoce. Pitný režim je zajištěn po celý den. Při zajišťování stravy jsou zohledněna zdravotní omezení a alergie jednotlivých dětí, oboje je evidováno a respektováno v režimu podávání jídla.

Odpočinek: po obědě mají děti prostor k relaxaci, poslouchají meditační pohádku, mohou spát, a pokud neusnou, mohou si v klidu kreslit, tvořit, či potichu hrát, podle svých individuálních potřeb. Dbáme však na návyk, že tělo je třeba před odpoledním programem zastavit a dopřát mu klid. Pomáhají nám k tomu i předodpočinkové rituály a básničky: „*Ted' můžeš odložit starosti, dopřát tělu klid a duši spoustu radosti*“ a při zapalování svíčky: „*Kouzelné světýlko, hezky nám svíť, kouzelné světýlko, přines nám klid.*“

Relaxace a zklidnění: zařazujeme pravidelné chvíle ticha, odpočinku a zklidnění, aby děti mohly vnímat své tělo a pocity. Využíváme k tomu různé techniky:

- Poslech pohádek a meditačních příběhů podbarvených meditační hudbou (jemná kytara, violoncello, flétna, piano se zvuky přírody).
- Dechová cvičení a jednoduché prvky mindfulness.
- Jógu pro děti a „třesení“ (setřást ze sebe hněv, naštvaní, trápení).
- Otužování: pobyt venku v každém počasí přispívá k posilování odolnosti. Učíme děti hledat způsoby, jak se s nepříjemnými pocity, např. chladu, vyrovnat vlastními možnostmi a silami. Při extrémních podmínkách se přizpůsobujeme – zkracujeme pobyt venku, využíváme přístřešky nebo vnitřní zázemí.
- Emocnice: prostor, kde můžeme pobýt se svými emocemi.

3.3 Proces adaptace nových dětí

Začlenění nových dětí do kolektivu je klíčovým momentem, který probíhá citlivě a individuálně.

- Přítomnost rodiče: první dny a týdny může dítě doprovázet rodič, který mu poskytne pocit bezpečí. Délka tohoto období se liší podle potřeb dítěte.
- Postupné prodlužování pobytu: začínáme s kratším časem ve školce, který se postupně prodlužuje, dokud dítě zvládá být v kolektivu samo. V prvních dnech, případně týdnech denně konzultujeme a reflektujeme s rodiči.
- Individuální přístup: respektujeme tempo každého dítěte, podporujeme jeho silné stránky a hledáme cesty, jak zmírnit případné obavy.
- Bezpečný vztah s průvodcem, který je dítěti oporou, buduje vztah založený na důvěře a vzájemném respektu.

Adaptace i životospráva jsou nastaveny tak, aby děti získávaly pocit jistoty, bezpečí a radosti z každého dne v LMŠ.

3.4 Organizační podmínky, rytmus dne a týdne

LMŠ poskytuje předškolní vzdělávání pro děti ve věku od 3 do 6 let. LMŠ je v celodenním provozu od 8:00 do 15:00, pondělí až pátek, od září do června kromě státních svátků. V době letních prázdnin nabízíme buď příměstské tábory, nebo doporučíme rodičům aktivity jiných organizací, o jejichž činnosti víme a jsme si jisti, že u nich budou děti v dobrých rukou.

Naší filozofií je podpořit rodiče v možnosti pracovat a rozvíjet se a zároveň si vytvořit dostatek prostoru a času na pobyt s vlastními dětmi. Podporujeme rodiny v tom, aby využily příležitosti školních prázdnin během roku jako čas strávený s rodinou. Zákonní zástupci dětí jsou na začátku školního roku informováni o svátcích, prázdninách a volných dnech.

Celotýdenní docházka je povinná pouze pro předškolní děti. U ostatních dětí umožňujeme docházku dle individuálních potřeb na 2 nebo 3 dny v týdnu (do naplnění kapacity 16 dětí na den). V případě uvolnění kapacity je možné přijmout dítě na uvolněné místo i v průběhu roku.

Děti se schází v zázemí lesní LMŠ. V případě výletů a exkurzí je možný sraz na jiném místě. O této skutečnosti jsou rodiče informováni dostatečně předem a následně pro připomenutí na začátku týdne a den předem ještě textovou zprávou prostřednictvím WhatsAppu i aplikace Twigsee.

Kapacita skupiny na den je max. 16 dětí, se skupinou dětí pracují 2-3 průvodci, z nichž vždy jeden je kvalifikovaný učitel MŠ, druhý je kvalifikovaný nepedagogický pracovník (chůva), případně třetí je asistent pedagoga. Velikost skupiny a počet průvodců umožňují individuální a respektující přístup k dětem. Skupina je věkově heterogenní, což usnadňuje přirozenější nácvik sociálních dovedností.

3.4.1 Režim dne

Režim dne je každý den stejný, opakující se rytmus dává dítěti jistotu, pomáhá mu uvolnit se a užít si den v dobré náladě. Zároveň je denní řád pružný tak, aby případný spěch a nervozita nestresovaly děti. Žádné dítě není zvýhodňováno, osobní svoboda dítěte je vyvážena nezbytnou mírou omezení spojenou s dodržováním pravidel a řádu LMŠ.

Rodiče jsou povinni informovat průvodce o potřebě zvláštní péče. V denním režimu je pevně stanovena doba podávání jídla a odpočinku. Ostatní činnosti jsou přizpůsobeny dětem, jejich zájmu a výchovným cílům. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě, objevování a pracovaly svým tempem.

8:00 – 8:45 Přivítání ve školce, rodinné rituály loučení, předávání dětí učitelce, hry a činnosti v zázemí dle vlastní volby, pomoc s přípravou zázemí.

8:45 – 9:00 Ranní kruh, přivítání se navzájem písničkou se školkovým skřítkem Edulínkem, sdílení, seznámení s denním plánem, evokační aktivita.

9:00 – 9:30 Dopolední svačina a úkony v zázemí.

9:30 – 11:15 Pobyt v přírodě: dopolední aktivity a vzdělávací činnost vycházející z integrovaného bloku nebo z aktuálního zájmu dětí, volná hra, pohybové aktivity (výprava mimo zázemí).

11:15-11:30 Reflexe proběhlého dopoledne (např. co se mi líbilo, co se mi nelíbilo, komu bych rád poděkoval, koho bych chtěl ocenit/ o něco poprosit, co mi ještě vrtá hlavou apod.).

11:30 – 12:00 Oběd v zázemí.

12:00-12:30 Hygiena a příprava na odpočinek.

12:30 – 13:45 Odpočinek: poslech meditačních příběhů podbarvených meditační hudbou, čtení a prohlížení knih, spánek, nebo klidové a relaxační aktivity pro ty, kdo nespí (knihy, kreslení, vyprávění, vláček, lego).

13:15 - 13:45 Předškolní příprava pro předškoláky.

14:00 - 14:20 Dopolední svačina v zázemí.

14:20 – 15:00 Pobyt v zázemí: volná hra, dřevodílna, centra „palouček“, „příkopy“, společný úklid hraček a zázemí.

15:00-15:15 Předávání dětí rodičům.

Většina programu probíhá venku, za každého počasí, po celý rok. Důležité je dobré oblečení. V silných mrazech či při jiných extrémech počasí slouží k zajištění tepla a sucha vyhřívaný

prostor maringotky, případně výlety mimo prostory zázemí (zejména knihovna, galerie, solná jeskyně, hvězdárna).

Všechny děti po obědě odpočívají v zázemí LMŠ. Po obědě mají děti prostor k relaxaci, poslouchají nejprve meditační pohádku podbarvenou meditační hudbou. V tomto čase podporujeme všechny děti v tom, aby se zkusily uvolnit do jógové pozice mrtvolky a daly tělu možnost se zcela uvolnit a zároveň vytvořily prostor k usnutí pro děti, které potřebují spát. Všechny děti spát nemusí, pokud děti neusnou, mohou si po meditační pohádce v klidu tvořit, kreslit, hrát, podle svých individuálních potřeb. Dbáme však na návyk, že tělo je dobré uprostřed dne (před odpoledním programem) zastavit a dopřát mu nečinnost, zastavení. Následné klidové aktivity pro děti, které nespí, mohou mít více forem: společný zpěv písniček a ukolébavek, kreslení, prohlížení knížek, četba, vyprávění, stavebnice. Předškolní příprava pro předškoláky probíhá po odpočinku.

Každý den má svůj program. Během dne se střídají aktivity volné a aktivity, které vznikají pod vedením učitele, díky nimž děti dosahují zklidnění a koncentrace. Děti jsou motivovány k účasti na programu, zároveň je jim ponechána možnost volby, zda se aktivit účastní, nebo pouze přihlíží. Součástí programu je i prostor pro spontánní hru, ke které samo přírodní prostředí vybízí.

LMŠ zajišťuje předškolní výchovu a vzdělávání dětí. Nejedná se jen o využívání pracovních listů pro předškoláky a sledování rozvoje klíčových kompetencí, ale i o výzvy pro předškoláky během každodenních aktivit (např. spočítat děti ve školce, o něco se postarat, nachystat kulisy na slavnost, pomoci s nanošením dříví na zatopení v maringotce apod.), o rozvoj hrubé motoriky či hlubší pozorování změn v přírodě (např. pozorování množství vody v přilehlém mokřadu a přemýšlení, proč se množství vody během roku mění).

Pravidelný rytmus dne, řád a rituály se odráží v každodenních aktivitách, v běhu týdne i koloběhu roku. Řád naplňuje děti potřebným pocitem bezpečí a jistoty, které jsou pevnou základnou pro jejich další rozvoj.

Didakticky řízené činnosti, volná hra, pohybové aktivity, sdílení i reflexe probíhají v průběhu celého dne formou individuální, skupinové či kolektivní práce průvodců s dětmi ve vyváženém poměru, se zřetelem na individuální potřeby dětí.

Pro bezpečné a bezproblémové fungování během dne jsou sepsána pravidla, se kterými jsou seznámeni všichni, kdo se provozu účastní. Pravidla jsou k dispozici na nástěnce, na webu a jsou součástí Školního a provozního řádu.

3.4.2 Režim týdne: nadstandardní aktivity LMŠ

Pondělí: 1x za 14 dní keramika (v 5 nejchladnějších měsících v roce knihovna 1x měsíc).

Úterý: Angličtina.

Středa: Volnější den v zázemí (v 5 nejchladnějších měsících solná jeskyně 1x měsíc).

Čtvrtek: Výpravy a cyklovýlety do vzdálenějšího okolí (typicky rybník Kříž, pozorování života na rybníce a malování vodovými barvami v plenéru, Rytířské hradiště, PP Na Plachtě).

Pátek: Angličtina (5 nejchladnějších měsíců v roce galerie 1x měsíc).

Angličtina je koncipována jako blok, kdy část dopoledne 1 z průvodců mluví pouze anglicky. Otevírá se po úvodním kruhu, který je veden ještě v českém jazyce proto, aby mohly děti vyjádřit, jak se mají a co od předchozího dne prožily, nebo mohly sdílet myšlenky nad tématy jejich aktuálního zájmu. Angličtinu otevírají písničky Make a circle a Hello song, po nichž následuje buď rozcvička v angličtině (Head, shoulders,..., Go, go, go stop, I'm jumping, running...) nebo tvoření (téma dle tématu integrovaného bloku, komentované v angličtině, např. "Let's cut it and stick it. Then color it."). Po rozcvičce či aktivitě přechází děti s angličtinou plynule do svačiny, která je včetně mytí a sušení rukou též komentovaná anglicky. Po svačině se blok angličtiny uzavírá písničkou Bye, bye, butterfly. Angličtina touto formou rozvíjí nejen jazykové dovednosti, ale také sociální, emoční, motorické, kognitivní i sebeobslužné schopnosti, a to přirozeně skrze hravé, pohybové, výtvarné a každodenní rutiny.

3.5 Personální zajištění

Práci s dětmi v LMŠ zajišťují pedagogičtí pracovníci (učitelky, asistentka pedagoga a vychovatelka) i nepedagogičtí pracovníci (chůvy, případně dobrovolníci či externisté). Obě tyto skupiny jsou v některých případech, dokumentech a vnitřních směrnících LMŠ souhrnně označovány pojmem průvodci, a to ve chvílích, kdy nezáleží na postavení daného zaměstnance v rámci jeho pedagogického či nepedagogického vzdělání a kvalifikace, ale myslí se jím obecně dospělá osoba provázející děti v rámci svého zaměstnaneckého poměru v LMŠ. Slovem průvodce tedy rozumíme vzdělaného dospělého člověka, pedagogického či nepedagogického pracovníka, který je dětem partnerem na jejich cestě, provází je celým výchovně-vzdělávacím procesem, pomáhá jim nejen s poznáváním světa, ale také s rozvojem silných stránek a dalších schopností a dovedností. Podporuje iniciativu dětí a inspiruje je. Vede je k osobní zodpovědnosti a schopnosti sebereflexe. Společně rozvíjí všechny potřebné kompetence, komunikační dovednosti a emoční inteligenci. Přípravuje je tak na život ve 21. století, pro který jsou charakteristické dynamické změny v naší společnosti.

Důležitá je pro nás nejen kvalifikovanost a odbornost jednotlivých členů týmu (zaměstnanců LMŠ), ale také jejich pedagogické a lidské schopnosti. Schopnost předávat své znalosti a zkušenosti dětem je naprosto zásadní. Dále klademe důraz na komunikaci, spolupráci, důvěru a zpětnou vazbu. Pro efektivní fungování celého týmu probíhají pravidelná setkání, v rámci kterých reflektujeme společnou práci a sdílíme zkušenosti a nápady. Díky vzájemné úctě a respektu tvoříme bezpečný prostor, ve kterém mohou děti i dospělí kreativně tvořit a sdílet své názory.

S dětmi je neustále minimálně jedna učitelka, se kterou souběžně pracuje druhý (ne)pedagogický pracovník s odbornou kvalifikací (typicky tandem učitelka-chůva, v případě potřeby dvě učitelky).

Průvodci se dále vzdělávají na různých seminářích a vzdělávacích programech pořádaných ALMŠ, webinářích Předškolní poradny i jinými institucemi, např. NPI, UHK semináře pro provázející učitele a seminářích s tematikou dětí předškolního věku nebo seberozvoje. Všechny průvodkyně mají bohaté pedagogické zkušenosti z předchozího působení v lesním klubu, kde působí prakticky od jeho založení.

Tým průvodců pracujících s dětmi se pravidelně setkává jak na kolektivních schůzkách a pedagogických radách, tak při individuálních konzultacích. Spolupracujeme s odborníky a dalšími pedagogy, kteří mohou být na tyto schůzky nebo do chodu LMŠ přizváni (Centrum rané péče, SPC, Pro-intepo, PPP).

Kompletní agendu školní výdejny personálně zajišťuje provozní a organizační koordinátorka LMŠSE, která je proškolená v hygienickém minimu (stejně jako celý tým průvodkyň, aby byla v případě absence ve výdejně kýmoli zastupitelná).

3.6 Řízení LMŠ

Pojmem vedení LMŠ se rozumí zřizovatel LMŠ, ředitelka LMŠ, a/nebo oba, podle povahy agendy, které se daná věc týká. Vymezení jejich agend určují náplně prací, které jsou součástí pracovních smluv, a také organizační řád LMŠ.

Zřizovatelem LMŠ je spolek LMŠSE. Výbor spolku jmenuje ředitelku LMŠ, která je pověřena pedagogickým řízením LMŠ a velmi úzce spolupracuje se zřizovatelem LMŠ. Tím ve vzájemné spolupráci zajišťují trvale udržitelný stabilní provoz LMŠ: ředitelka LMŠ jakožto pedagogický vedoucí ve spolupráci se zástupkyní ředitelky jakožto provozní a organizační koordinátorkou LMŠ a též zakladatelkou a zřizovatelkou LMŠSE, a dále s týmem průvodkyň tvořeným pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci, kteří splňují požadavky na kvalifikaci podle zákona 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků LMŠ jsou jasně vymezeny (organizační řád, pracovní náplně zaměstnanců, vnitřní směrnice apod.). Každý nový zaměstnanec je předem seznámen se všemi příslušnými dokumenty. Při vedení zaměstnanců vytváří ředitelka i zřizovatel ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, ponechávají svým pracovníkům dostatek pravomocí a respektují jejich názor. Mezi všemi pracovníky jsou uplatňovány principy komunikace Respektovat a být respektován a etický kodex průvodců LMŠ, kterým se řídí pracovníci LMŠ i směrem k dětem a rodičům.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, ke spolupráci jsou přizváni rodiče. Školní vzdělávací program vytváří společně ředitelka, zřizovatel a pedagogové. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu LMŠ, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Ředitelka pravidelně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Vychází z analýzy pozorování a zpětných vazeb od průvodců. Informační systém uvnitř i navenek LMŠ je realizován prostřednictvím emailů, WA, aplikace Twigsee, webových a fb stránek. Velký důraz klademe na osobní komunikaci s rodiči: při předávání dětí a při individuálních pedagogických schůzkách s rodiči.

3.7 Komunitní způsob fungování LMŠ a spolupráce s rodiči

LMŠ velmi podporuje zapojení rodičů do chodu LMŠ. LMŠ je přirozeně integrovaná do života rodiny. Děti se tak mohou učit z širší palety vzorů, protože rodiče se podílejí svojí prací a účastí na budování a utváření celkové atmosféry. Pro děti je cennou zkušeností, že každý může svým dílem obohatit společenství a že v něm má každý v každém věku své místo. Rodiče dobrovolně pomáhají např. při společných výletech, při nadstandardních aktivitách (keramika, práce se dřevem apod.), při zvelebování zázemí, školních slavnostech atd.

Naší vizí je tvořit LMŠ jako otevřenou komunitu, kde se děti, rodiče i průvodci cítí vítaní a propojení. Věříme, že vzdělávání je společnou cestou a že zapojení rodin přináší dětem pocit jistoty a ukotvení.

Formy komunikace s rodiči

- Pravidelná setkání – minimálně dvakrát ročně pořádá LMŠ rodičovské schůzky, kde sdílí informace o chodu LMŠ, vzdělávacích plánech a rozvoji dětí.
- Individuální konzultace – rodiče mají možnost domluvit si osobní rozhovor s učitelkami kdykoli během roku.
- Elektronická komunikace – využíváme e-mail, aplikaci Twigsee a uzavřenou WA skupinu.
- Denní kontakt – nejdůležitější je krátká každodenní komunikace při předávání dětí.
- Triády.

Zapojení rodičů do života LMŠ

- Společné slavnosti a rodinné kavárny.
- Rodičovské brigády: rodiče se podílejí na údržbě, opravách a zvelebování zázemí.
- Společné výlety: 1 - 2x do roka organizujeme rodinné výlety do přírody, nejčastěji na hory (v zimě a v létě).
- Přednášky a workshopy: zveme odborníky na témata jako je výchova, digitální wellbeing, respektující komunikace nebo první pomoc.

Rodiče jako partneři ve vzdělávání

Rodiče jsou pro nás partnery. Víťame jejich podněty, zkušenosti i nápady a snažíme se vytvářet prostředí otevřené spolupráci. Některé rodiny se zapojují například tím, že přijdou s dětmi tvořit keramiku, nebo vytvoří centrum aktivit během odpolední slavnosti.

3.8 Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí s nadáním

V naší LMŠ věříme, že každé dítě je jedinečné a má právo na vzdělávání, které respektuje jeho individuální potřeby a tempo. Usilujeme o to, aby všechny děti měly stejné možnosti pro rozvoj svého potenciálu, ať už potřebují zvýšenou podporu, nebo naopak více podnětů.

3.8.1 Děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- Identifikace potřeb – při adaptaci a průběžně v průběhu roku sledujeme, zda některé dítě nepotřebuje specifickou podporu. V případě potřeby komunikujeme s rodiči a doporučujeme návštěvu školského poradenského zařízení.
- Podpůrná opatření – pracujeme s podpůrnými opatřeními 1. stupně (úprava prostředí, využívání pomůcek, individuální tempo, speciální metody). Pokud je potřeba vyšší stupeň podpory, spolupracujeme s odborníky (PPP, SPC) a vytváříme individuální plán vzdělávání.
- Spolupráce s rodiči – rodiče zapojujeme do tvorby podpůrných opatření, pravidelně s nimi konzultujeme pokroky dítěte a sdílíme zkušenosti.
- Podpora asistentem pedagoga – pokud je přiznána, asistent pedagoga je aktivní součástí týmu a podporuje jak dítě, tak skupinu jako celek.

LMŠ má vytvořený funkční systém poradenské podpory, který umožňuje včasnou identifikaci vzdělávacích potřeb dětí a poskytování odpovídajících podpůrných opatření ve spolupráci s rodiči a školskými poradenskými zařízeními (směrnice VS 20262 o poradenství a prevenci).

3.8.2 Děti s nadáním

- Rozpoznání nadání – vnímáme, že nadání se může projevit různými způsoby v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Proto dětem nabízíme podporu a rozmanité činnosti, při kterých mohou projevit své schopnosti.
- Rozvoj nadání – nejen dětem s nadáním dáváme prostor pro individualizaci a průběžně sledujeme jejich zájmy, pokroky a oblasti, ve kterých potřebují podporu. Uvědomujeme si, že děti s nadáním potřebují prohlubování, obohacení a diverzifikaci již nabytých znalostí a schopností a také větší výzvy. Zároveň je pro ně nezbytná podpora a práce s vlastními emocemi, sebedůvěrou a v sociální interakci.

- Individuální přístup – respektujeme jejich tempo a zájmy, povzbuzujeme je v seberealizaci a vytváříme jim prostor pro zkoumání do hloubky.
- Spolupráce s rodiči – konzultujeme možnosti další podpory a nabízíme doporučení pro vyhledání odborné pomoci.

3.9 Péče o 2leté děti

LMŠ přijímá děti mladší 3 let výjimečně při volné kapacitě a za přesně daných podmínek. Hlavní podmínkou je osobní návštěva rodiče s dítětem, zjištění důvodů vedoucích k zájmu o docházku a zejména posouzení individuální zralosti dítěte. Jde zejména o jeho schopnost v psychické pohodě zvládnout určitý čas (min. 4 hodiny) ve skupině dětí a bez rodiče, schopnost samostatného jedení svačiny a oběda, schopnost samostatného pohybu (chůze v terénu) a v neposlední řadě o složení stávající skupiny dětí. Jak již bylo řečeno výše, během adaptačního období může být během dne přítomný rodič dítěte. Pokud se během adaptačního období ukáže, že pobyt bude zvládat v dobré fyzické i psychické pohodě, a momentální složení skupiny dětí je tomu příznivé, může být dvouleté dítě přijato. Max. počet dvouletých dětí ve skupině jsou 2. Pokud jsou ve skupině přítomny dvouleté děti, celá skupina se přizpůsobuje potřebám a tempu nejmladších kamarádů a průvodci dbají ve zvýšené míře na jejich bezpečí a potřeby.

3.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Věnujeme zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka byla poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do LMŠ. Při práci s celou skupinou bereme na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka.

Principy, ze kterých vycházíme v rámci jazykové podpory dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

Jednoduchá komunikace (s rodiči i dětmi)

- Užívat co nejjednodušší slova, věty a slovní spojení.
- Mluvit pomalu, ale plynule, jasně a konkrétně.
- Používat gesta, vnímat mimoslovní komunikaci.
- Kontrolovat, zda nám skutečně rozumí, nespokojit se s pouhým kývnutím hlavy.
- U rodičů zjistit, zda nemají ve svém okolí někoho, kdo lépe rozumí česky nebo kdo je jim ochotný v případě nedorozumění pomoci (sousedka, člověk z komunity apod.), popřípadě kontaktovat střediska, která mohou zajistit tlumočníka.

- Potřebujeme-li rodiče o něčem důležitém informovat, popř. potřebujeme, aby sami něco zařídili, pokusíme se nejen záležitost vysvětlit, ale také zapsat (k tomu účelu použijeme pro tyto rodiče „deníčky“).

Laskavá a empatická motivace

- Motivovat rodiče i děti tak, aby věděli, že jazykovou bariéru lze překonat a že problém je řešitelný.
- Dát jim najevo svůj zájem.
- Zjistit motivaci a možnosti rodičů pomáhat dětem v učení se českému jazyku.
- Komplexní přístup k výuce českého jazyka.

Nejedná se o systematicky vedenou výuku v podobě lekcí, ale o rozvoj řeči přirozenou nápodobou, komunikací, prostřednictvím her a nejrůznějších činností, pomocí jednoduchých cvičení. Tedy metodami a formami, které respektují všechny hlavní zásady vzdělávací práce s dětmi předškolního věku (formulované v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání, dále je „RVP PV“). Nabídka vhodných aktivit se neomezuje pouze na oblast rozvoje řeči, ale týká se i rozvoje jemné motoriky, poznávacích schopností a funkcí (pozornosti, paměti), myšlení a vytváření pojmů (časových, prostorových, číselných, matematických), seznamování se symbolikou apod., neboť toto vše spolu velmi těsně souvisí.

Inkluzivní prostředí

Důležitým principem v LMŠ je vzájemný respekt. Učíme děti přijímat rozmanitost – rozdíly ve schopnostech, temperamentu, věku či kulturním zázemí. Všichni průvodci se aktivně věnují tomu, aby žádné dítě nebylo vyčleňováno a aby se všechny děti cítily přijaté, jako pevná součást skupiny.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ: KRITÉRIA PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ DO LMŠ

Veškeré náležitosti zápisového správního řízení detailně popisuje vnitřní směrnice VS 20253 k organizaci zápisu a zmiňuje je také Školní a provozní řád LMŠ v kapitole 2.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací koncepce vychází z RVP PV a je sestavena tak, aby díky jejímu uplatňování bylo dosaženo celkového rozvoje potenciálu každého dítěte tak, jak je popsáno v revidovaném RVP PV. Do programu jsou dále zařazovány dílčí části tematických oblastí doporučených RVP PV a činnosti rozvíjející školní připravenost.

Z charakteru zázemí a inspirace konceptem lesních mateřských škol (tzn. každodenního pobytu v přírodě) vyplývají i preferované činnosti a formy naplnění vzdělávacích obsahu, zejména volná hra a experimentování, učení prožitkem či tvořivá práce s přírodním materiálem. Děti nejčastěji využívají věci z okolí (klacíky, členitost terénu, potůček, přírodniny atd.), čímž jsou odkázány na vlastní schopnost tvořit, imaginaci, sociální dovednosti, samostatnost. V zázemí mají nicméně k dispozici i pár klasických hraček (zejména věci na pískoviště, včetně nákladních aut), míče, kočárky s panenkami, stavebnici s barevnými dřevěnými tvary a vláčkodráhu.

Waldorfská pedagogika nás inspiruje k uvědomění o nepostradatelnosti denního řádu v životě dětí, ale také k vnímavosti k proměnám přírody během roku. Pocit řádu a předvídatelnost klíčových dějů přináší do psychiky dítěte pocit bezpečí a stálosti věcí. Inspirovali jsme se konceptem pravidelných slavností, které přirozeně reflektují dění v přírodě a zároveň se stávají důvodem pro setkávání širší komunity (rodičů a přátel LMŠ).

Intuitivní pedagogika se snaží dosáhnout toho, aby se dítě stalo vnitřně svobodným člověkem, kterého není možné zmanipulovat, člověkem, který si samostatně utváří svůj vlastní život. Který ví, co chce a neplete si to s tím, co od něj chce jeho okolí nebo společnost. Děti je třeba vést příkladem, proto hlavním požadavkem, kladeným na průvodce v rámci systému intuitivní pedagogiky, je být sám sebou. V LMŠ se inspirujeme pojetím svobody a autenticity sebe sama a rozvíjíme porozumění sobě samému (techniky mindfulness meditace, (sebe)reflexe, oceňování sebe i druhých, práce s emocemi. Zároveň si uvědomujeme potřebu začlenit každé dítě do společnosti. Jde tedy o to najít soulad mezi vlastními potřebami či tužbami a příjemným a zdravým soužitím ve společnosti.

Každodenní pobyt dětí a pedagogů v přírodě nás přirozeně táhne k enviromentální výchově. Děti jsou skrze hry či námět pedagoga přirozeně vedeny k vnímavosti vůči přírodním zákonům a proměnlivosti přírody. Takto se zcela přirozeně utváří pozitivní vztah k přírodě, touha ji chránit a pochopení, že člověk je přirozenou součástí přírody.

Montessori pedagogika je inspirací zejména tím, že vychází z potřeb malého dítěte, učí ho rozvíjet jeho smyslové vnímání, kterým objevuje okolní prostředí, ale i samo sebe. Průvodce v tomto přístupu podporuje přirozený zájem dítěte, pomáhá mu zafixovat si své pracovní návyky a řád i vytvářet si svůj vlastní názor. Děti vedeme k samostatnosti a řídíme se heslem Marie Montessori „*Pomoz mi, ukaž mi, abych to dokázal sám.*“

Dalšími inspiračními zdroji jsou zásady přístupu Respektovat a být respektován. Děti jsou vnímány v komunikaci a společném rozhodování jako partneři, kteří se mohou na společném rozhodování podílet. Spolu s dětmi jsou utvářeny aktivity. Každý má prostor vyslovit svůj názor. Zároveň se učíme naslouchat a respektovat názor či postřeh druhého, vnímat ho, promyslet, hned nehodnotit. Děti se za podpory průvodců učí důstojně zvládat konfliktní situace, sociální chování ve skupině i emoce v sobě samých. Průvodce pomáhá dítěti na jeho cestě za poznáním. Mnoho aktivit vzniká na základě impulsů, se kterými přicházejí samy děti.

Průvodce jejich nápady rozvíjí a pomáhá je uchopit v širším rámci. Jeho cílem je probouzet aktivní zájem dětí a chuť dívat se, naslouchat a pozorovat svět kolem nás i uvnitř sebe.

Další metodou, která přirozeně vyvěrá z přírodních podmínek, je prožitkové učení. Dětem nejsou předávány hotové informace, názory. Dítě dochází k vlastním závěrům na základě prožité zkušenosti či vlastního zamyšlení na základě vhodně kladených otázek a vhodně nabídnutých příležitostí k pozorování. Vše okolo si může ohmatat, prožít, zakusit (v rámci pravidel bezpečnosti), a tím si utvářet reálnou představu o možnostech okolního světa.

I proto je součástí naší LMS pravidelně i pes (alespoň jednou týdně). Děti se skrze psího kamaráda učí, jak přistupovat ke zvířeti a vidí mnohé paralely toho, co se děje, když nerespektujeme druhé (v tomto případě psa, ale paralely s lidmi se nabízí a s dětmi o nich mluvíme, o hranicích, o tom, že ne vždy se nám chce (u)dělat to, co je třeba, o jemnosti apod.). Zároveň se děti učí důvěře a trpělivosti při čekání, až na ně přijde řada moci se o psího kamaráda postarat.

Součástí prožitku a procesu poznávání je i proces (auto)evaluace, která je důležitou (sebe)reflexí, což je kompetence nezbytná pro následný zdravý celoživotní (sebe)rozvoj a porozumění sobě samému. Aby děti měly paletu slov popisujících, jak se cítily, jak co vnímaly, pravidelně se věnujeme popisu emocí, jak při příjemných chvílích, tak při chvílích vzteku, smutku, naštvaní. Jak si o emocích povídáme, když nám přijdou do cesty, společně také přemýšlíme, jak s nimi pracovat, aby byly našimi spojenci a abychom se v nich snáze vyznali.

Díky intenzivnímu pobytu v proměnlivém přírodním prostředí jsou děti mnohem více konfrontovány s různými předvídatelnými i nepředvídatelnými situacemi, což nahrává tzv. situačnímu učení. Reálné situace vzniklé během pobytu v lese dávají dětem možnost rozšiřovat svoje sociální dovednosti. Konfliktní situace není problém, ale příležitost navrhnout, jak nastalou situaci důstojně zvládnout.

Pilířem naší koncepce je i otevřenost do světa za hranicemi ČR, proto je minimálně 2x týdně zařazován blok, kdy 1 průvodce mluví na děti anglicky. Jedná se o využívání situační angličtiny dle toho, co zrovna děláme a kde se nacházíme. Začátek a konec bloku jsou ohraničeny písničkami, které jsou po celý rok stejné a které jsou signálem, že blok začíná a následně končí. Zároveň je po celou dobu přítomen i druhý průvodce, který funguje nadále v češtině, je-li to potřeba, aby dětem pomohl.

Významným inspiračním zdrojem je pro nás 7 návyků šťastných dětí Seana Coveyho. Jde o učení následujícím dovednostem: jak se zbavit nudy (dokázat se zabavit, tzn. kreativně něco vymyslet), dávat to nejdůležitější na první místo, podpora týmového jednání, finanční gramotnost (propedeutika), nalezení svého talentu a jeho rozvoj. Jde o rozšíření a zároveň konkretizaci respektující komunikace k sobě i druhým. Jde o péči o sebe i druhé, o kořeny well-beingu.

5.1 Metody výchovně vzdělávací činnosti

Vzdělávací program je realizován formou **6 integrovaných bloků** vycházejících z koloběhu roku: Víťame tě v lesní školce, Podzim, Čas světla, Zima, Jaro, Léto.

Každému integrovanému bloku přísluší alespoň jedno společné setkání s rodiči a dětmi a širší komunitou (můžou to být např. slavnosti, rodinné kavárny, společné táboráky, vánoční setkání s Mikulášem, vynášení Morany atp.).

Vzdělávací nabídka každého integrovaného bloku má na zřeteli rovnoměrné rozvíjení všech kompetencí vytyčených v RVP PV, tj. kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní a digitální se zaměřením na používání vhodných metod, které tyto kompetence rozvíjejí.

Integrované bloky jsou dostatečně široké na to, aby umožnily různorodé aktivity a zároveň dost konkrétní, aby je děti mohly smysluplně prožít a každodenním pobytem venku je pozorovat v celé jejich rozmanitosti. Dávají velký prostor průvodcům a situačnímu učení.

Dětem nabízíme hry, básničky, pohybová říkadla, písničky (i s hudebními nástroji), tvořivé aktivity, práce v zázemí, pracujeme s knihami a didaktickými pomůckami, četbou.

Volná hra dětí je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru je vymezen dostatečný prostor jak v dopolední, tak i v odpolední části dne.

Ve snaze zajistit dětem různorodou aktivitu jsou jim nabízeny také nadstandardní aktivity (zejména keramické tvoření a dřevodílna). Tyto aktivity jsou zajišťovány jak průvodci LMŠ, tak i externími lektory nebo rodiči dětí. Součástí vzdělávací nabídky je i tvořivé prostředí jako lesní kuchyňka, lesní divadlo či pískoviště.

Předškolní příprava probíhá denně jak v rámci dopoledního programu, tak v odpolední fázi, kdy se u předškolních dětí pedagogové soustředí na rozvoj klíčových kompetencí dítěte a cíleně vytváří nabídku činností tak, aby rozvíjela ty oblasti, ve kterých dítě vyžaduje vyšší podporu. Předškolní příprava je individualizovaná, zaměřujeme se zejména na rozvoj jemné motoriky, oromotorická cvičení, sluchovou i zrakovou analýzu a syntézu jako základ pro rozvoj čtenářské gramotnosti a rozvoj logického a kritického myšlení jako základ pro gramotnost matematickou. Ve věkově heterogenní skupině dětí předškolní děti přirozeně tíhnou ke složitějším úkolům.

V každém měsíci bývají též nadstandardní aktivity, které rozvíjejí i kompetence kulturní, k občanství a komunikační. Jsou to například návštěvy knihovny, galerie, divadla, programu ZUŠ, muzea, útulku a spolupráce s ekocentrem Sever.

Každodenní pobyt venku klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobslužnost dětí. Tyto kvality se také snažíme u dětí cíleně rozvíjet.

Příklady používaných metod

- Prožitkové učení: učení vychází z přímé zkušenosti dítěte v přírodě. Děti se učí pozorováním, manipulací s přírodními materiály, zkoumáním jevů.
- Hra jako hlavní vzdělávací metoda: převážně spontánní hra v přírodním prostředí, řízené nebo nepřímo řízené hry podporující spolupráci, fantazii, tvořivost a pohyb.
- Individuální učení a diferenciaci: respektování tempa a potřeb jednotlivých dětí, nabídka aktivit na různých úrovních obtížnosti.
- Projektové a tematické učení: dlouhodobější témata vycházející z integrovaných bloků (např. voda, lesní zvířata, vesmír, emoce atp.). Propojování poznatků z různých oblastí.
- Pozorování a badatelské činnosti: zkoumání přírodních jevů, experimenty přizpůsobené věku. Rozvoj zvědavosti a logického myšlení.
- Kooperativní učení: společné činnosti ve dvojicích či skupinách podporující myšlenku, že každý jedinec je ve společném procesu důležitý pro dosažení cíle a vyloučení jedince naopak k zdárnému dokončení úkolu nevede.
- Sociální učení: Učení se sociálním dovednostem přirozenou cestou v rámci volné i nepřímo hry. Rozvoj emotivního myšlení, sebepojetí a práci s vlastními emocemi.
- Řízené činnosti v malé skupině: krátké aktivity – výtvarné, hudební, jazykové, dramatické. Cíleně více u předškoláků.
- Rituály a rytmus dne: ranní kruh, písně, říkadla, společné zahajování a ukončování denních celků (dopoledního a odpoledního bloku), odpočinkový rituál. Podpora pocitu bezpečí.
- Metody environmentální výchovy: učení skrze péči o přírodu – třídění odpadu, pozorování živočichů, vztah k lesu. Etická a ekologická výchova.
- Montessori a prvky respektující komunikace: podpora samostatnosti a odpovědnosti.
- Pohybové a psychomotorické metody: přirozený pohyb v terénu, překonávání překážek, manipulace s přírodními materiály, rozvoj rovnováhy, koordinace, síly.

5.2 Vzdělávací oblasti

5.2.1 Dítě a jeho tělo

- Uvědomění si vlastního těla (při pobytu venku a střídání počasí: jak tělo reaguje na různé vnější podněty).
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (hrubá motorika např. skákání přes potok, lezení po kmenu vyvráceného stromu, jemná motorika: sběr šišek, drobných semínek, hra s pískem, vázání uzlů).
- Rozvoj a užívání všech smyslů.

- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti (naučit se reagovat na krátkodobé nepohodlí - např. déšť), osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (např. práce se dřevem, pomoc s přípravou slavností).
- Vytváření zdravých životních návyků (pohyb, pobyt venku, respekt k přírodě a ostatním).

5.2.2 Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností: vnímání, naslouchání, porozumění.
- Výslovnost, vyjadřování (věkově heterogenní malá skupina dětí umožňuje přirozený nácvik těchto dovedností, pravidelné konzultace s logopedem).
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (menší skupina dává pocit bezpečí a větší prostoru k nácviku kultivovaného projevu).
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní (sluchová a zraková diferenciaci, analýza a syntéza) .
- Rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření.
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- Rozvoj schopnosti sebeovládání (např. počkat na ostatní na předem domluvených místech v lese, respektovat společně vytvořená pravidla).
- Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy (podpora menší skupinky dětí a spolupracující komunity rodičů).
- Posilování přirozených emocí při objevování a zkoumání: zvědavosti, zájmu, radosti z objevování (bezprostřední zkušenost s přírodou, možnost vidět v čase se měnící okolí, zkušenost s pěstováním od klíčení semínek po sběr úrody).

5.2.3 Dítě, ten druhý a společnost

- Podpora podobnosti (spolupráce) a rozdílnosti (diverzita) – učíme se ji přijímat a na obou těchto charakteristikách budujeme skupinu (komunitu).
- Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (dovednost diskuze, formulace svého názoru, dovednost dohody jako možnosti řešení konfliktu).
- Rozvoj spolupráce ve skupině (plné začlenění ve skupině, pocit uznání).
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (tvoříme pravidla společně).
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (podpora a učení se říkat "ne" a zároveň respekt k tomu, kdo říká "ne").
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství lidí (spolupracovat, spolupodílet se).

- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (výlety a návštěvy např. do kulturních zařízení: divadlo, galerie, knihovna).

5.2.4 Dítě a svět

- Přirozené pozorování blízkého prostředí, okolní přírody a života v něm, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.).
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zázemí a blízké okolí.
- Ekologicky motivované hry (vyčištění lesa, potoka).
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

6. CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

LMŠ usiluje o celostní rozvoj dítěte prostřednictvím pravidelného pobytu v přírodě, přirozeného pohybu, prožitkového učení a respektujícího přístupu. Cílem je podpořit dítě tak, aby:

- **Se celostně rozvíjelo po stránce fyzické, psychické i sociální:** posilovalo tělesnou zdatnost přirozeným pohybem v různorodém terénu, rozvíjelo emocionální stabilitu, sebedůvěru a odolnost a osvojovalo si sociální dovednosti v malém kolektivu.
- **Získalo pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí:** Chápalo přírodu jako přirozené a nezbytné prostředí pro život a respektovalo ji, učilo se péči o živé i neživé složky okolního světa, rozvíjelo environmentální citlivost a ohleduplnost.
- **Naučilo se orientovat v každodenních činnostech a návycích:** zvládalo sebeobsahu, bezpečnostní pravidla a kulturní návyky, získávalo dovednosti spojené s pobytem venku za různého počasí.
- **Rozvíjelo tvořivost a estetické vnímání:** využívalo přírodní materiály k výtvarným, hudebním a dramatickým aktivitám, učilo se vnímat krásu a rozmanitost přírodního prostředí.
- **Získalo základy klíčových kompetencí:** rozvíjelo samostatnost, zvědavost, schopnost tvořivě řešit problémy, komunikovat a spolupracovat, učilo se přijímat odpovědnost a zvládat přiměřené životní situace.
- **Připravovalo se na další vzdělávání:** rozvíjelo základy předmatematických, předčtenářských a předpísemných dovedností přirozenou formou, učilo se zodpovědnému chování, koncentraci a dokončování úkolů.

6.1 Pojetí předškolního vzdělávání v LMŠ

Předškolní vzdělávání v LMŠ se opírá o několik klíčových principů:

1. Příroda jako hlavní učebna: děti tráví většinu dne venku v rozmanitém přírodním prostředí. To samo o sobě podporuje zdravý vývoj, kreativitu, pohyb, zvědavost a schopnost orientace v reálném světě.

2. Učení založené na prožitku a vlastní zkušenosti: děti se učí tím, že věci samy zkoumají, pozorují, objevují a prožívají. Činnosti nejsou samoučelné – vycházejí z aktuální situace, ročního období a zájmů dětí.

3. Respektující, partnerský a individuální přístup: průvodci vytvářejí bezpečné vztahové prostředí, které podporuje samostatnost a přirozenou autoritu. Učení se přizpůsobuje individualitě dítěte, jeho tempu a potřebám.

4. Volná hra jako základ vzdělávání: hra v přírodě je hlavním nástrojem učení. Umožňuje rozvoj fantazie, fyzických dovedností, sociálních interakcí i emoční odolnosti.

5. Rytmus a rituály: denní a roční rytmus, opakující se rituály, písně a říkadla poskytují dětem jistotu, ukotvení a bezpečí.

6. Propojení vzdělávacích oblastí: učení je přirozeně integrované – například při stavbě přístřešku dítě plánuje (matematika), spolupracuje (sociální dovednosti), přemýšlí o přírodních jevech (prvouka) a současně se hýbe (pohybový rozvoj).

7. Environmentální a etický rozměr: LMŠ vede děti k ohleduplnosti, vděčnosti, úctě k přírodě a odpovědnému jednání. Děti si tvoří základ pro celoživotní environmentálně uvědomělý postoj.

6.2 Rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence dle revidovaného RVP PV jsou v LMŠ rozvíjeny cíleně a systematicky prostřednictvím konkrétních vzdělávacích činností v rámci jednotlivých integrovaných bloků. Aktivita vycházejí z reálných situací každodenního života v LMŠ a umožňují dětem osvojovat si kompetence přirozeným, prožitkovým způsobem.

Příklady konkrétních aktivit a rozvoje kompetencí napříč celým rokem

Protože každá aktivita rozvíjí více kompetencí současně, rozvíjí se klíčové kompetence v LMŠ integrovaně v přirozených situacích. Důraz je kladen na zkušenost, prožitek, reflexi a bezpečí.

Konkrétní aktivita z praxe LMŠ	Rozvíjené klíčové kompetence
Hrubá motorika: skákání přes potok, přelézání kmenů, chůze po nerovném terénu, lezení po stromech (dle dohodnutých pravidel).	Kompetence k učení (učení se z vlastní zkušenosti), řešení problémů (volba postupu), osobnostní (odhad vlastních možností), podnikavosti (plánování pohybu), k občanství (respektování pravidel).
Jemnomotorické činnosti: sběr a třídění přírodnin, práce s nožikem pod dohledem, výroba jednoduchých předmětů, grafomotorika při výtvarných činnostech.	Kompetence k učení, osobnostní (soustředění, vytrvalost), k podnikavosti a pracovní.
Smyslové hry: poznávání přírodnin hmatem, čichem, sluchem, hry poslepu.	Kompetence k učení (poznávání smysly), komunikační (pojmenování věmů), osobnostní (uvědomování si prožitku).
Reakce na změny počasí: vrstvení oblečení, péče o vlastní pohodlí, rozhodování, kdy zasáhnout.	Kompetence k řešení problémů, osobnostní (seberegulace), pracovní (samostatnost), osobnostní (odpovědnost za sebe).
Práce se dřevem, nošení a skládání dřeva, příprava ohniště a slavností (advent, sv. Martin).	Kompetence sociální (spolupráce), pracovní, k občanství a udržitelnosti (odpovědnost, pravidla), digitální (rozpozná podstatné a nepodstatné pro řešení problému).
Ranní a komunitní kruhy: sdílení prožitků, práce s emocemi, naslouchání druhým.	Kompetence komunikační, sociální, osobnostní (sebepojetí), k občanství (respekt k druhým).
Společné výpravy: domluva pravidel, plánování trasy, orientace v prostoru.	Kompetence k řešení problémů, sociální, pracovní, k občanství.
Pozorování proměn přírody (podzim, déšť, mlha, světlo a tma v adventu).	Kompetence k učení, komunikační, k udržitelnosti.
Rituály a tradice (Dušičky, sv. Martin, adventní čas).	Kompetence komunikační, sociální, osobnostní, k občanství a udržitelnosti.
Spontánní hra v lese: stavby, role-play hry, domlouvání pravidel hry.	Kompetence k řešení problémů, komunikační, sociální, pracovní.
Nabízené řízené činnosti: práce s kódovací sítí, fotodokumentace procesu, vyhledávání informací z různých zdrojů při tvorbě projektu, práce podle návodu nebo dohodnutého postupu, tvoření sekvencí.	Kompetence digitální, k řešení problémů, k učení, k podnikavosti a pracovní.
Výlety mimo zázemí: návštěvy galerie, knihovny, atd.	Kompetence kulturní, osobnostní, sociální.

6.2.1 Kompetence komunikační

Komunikační kompetence je rozvíjena především prostřednictvím každodenního dialogu, komunitních kruhů, sdílení zážitků a práce s příběhem. Děti jsou vedeny k vyjadřování vlastních myšlenek, pocitů a potřeb, k naslouchání druhým a k respektování komunikačních pravidel.

Rozvoj této kompetence probíhá v řízených i spontánních situacích, při společných činnostech, hrách i reflexích prožitků z pobytu v přírodě.

Každodenní komunikace a komunitní kruhy

- Pravidelné ranní a komunitní kruhy, ve kterých děti sdílejí své zážitky, pocity a očekávání.
- Společné reflexe dne (co se dařilo, co bylo náročné, co děti zaujalo, co jim ještě vrtá hlavou, koho by chtěly ocenit, komu by chtěly poděkovat).
- Vedení dětí k tomu, aby mluvily za sebe, naslouchaly druhým a respektovaly, že každý má prostor se vyjádřit.

Komunikace v přirozených situacích

- Spontánní rozhovory během pobytu v lese, při výpravách, hrách a pracovních činnostech.
- Pojmenovávání pozorovaných jevů v přírodě (počasí, změny ročních období, rostliny, živočichové).
- Společné hledání odpovědí na otázky, které z každodenních situací přirozeně vycházejí.

Práce s příběhem, pohádkou a dramatizací

- Vyprávění, čtení a dramatizace příběhů a pohádek (např. *Tappi*, *Buddhovy pohádky*, *O mravencích a cvrčkovi*, *Draka je lepší pozdravit*).
- Rozhovory o ději, postavách a jejich jednání (metodami rozvíjejícími kritické myšlení).
- Zapojení dětí do **dramatické hry**, výroby loutek a rekvizit.
- Rozvoj slovní zásoby prostřednictvím písniček, říkanek, rytimizace a her (např. pantomima a hádání, Time's up !).

Komunikace při spolupráci a řešení situací

- Domlouvání pravidel her a společných činností.
- Vyjadřování potřeb a pocitů v konfliktních situacích a hledání řešení prostřednictvím rozhovoru.

- Podpora argumentace a formulování návrhů („co by nám pomohlo“, „jak to uděláme příště“).

Reflexe prožitků z pobytu v přírodě

- Sdílení zážitků z výprav, pozorování a společných projektů.
- Popisování vlastních zkušeností slovem, kresbou nebo dramatickým vyjádřením.
- Podpora schopnosti vyjádřit prožitek srozumitelně a přiměřeně věku.

Uvedené činnosti podporují u dětí:

- Rozvoj řeči a slovní zásoby.
- Schopnost vyjadřovat své myšlenky, pocity a potřeby.
- Dovednost naslouchat a reagovat na druhé.
- Porozumění základním pravidlům komunikace a dialogu.

6.2.2 Kompetence k občanství a udržitelnosti

Kompetence k občanství a udržitelnosti tvoří základní pilíř vzdělávání v LMŠ. Děti jsou v každodenním kontaktu s přírodou, pozorují její proměny, seznamují se s přírodními cykly a učí se základům environmentálně odpovědného chování.

Rozvoj této kompetence probíhá prostřednictvím pozorování, péče o prostředí, práce s přírodními materiály a prožitkových činností, které vedou k vytváření pozitivního vztahu k přírodě a živému světu.

Každodenní kontakt s přírodou

- Každodenní pobyt dětí v lese a přírodním prostředí v různých ročních obdobích a povětrnostních podmínkách.
- Přímé pozorování stromů, rostlin, živočichů a stop v přírodě.
- Vnímání změn v krajině (barvy listí, opadávání, sníh, tání, růst a kvetení).

Pozorování přírodních cyklů a souvislostí

- Sledování koloběhu roku a přírodních rytmů (den–noc, světlo–tma, roční období).
- Pozorování růstu rostlin a vývoje živých organismů (např. klíčení, růst, proměna).
- Rozhovory o tom, co příroda potřebuje k životu a jak je s ní člověk propojen.

Péče o prostředí a živý svět

- Péče o okolní prostředí – nepoškození přírody, šetrné zacházení s přírodninami.

- Zapojení dětí do jednoduchých činností podporujících ochranu přírody (úklid prostoru, péče o místa, kde se pohybujeme).
- Krmení ptáků a péče o krmelec v zimním období a rozhovory o potřebách zvířat.

Práce s přírodními materiály

- Využívání přírodnin při tvořivých, pracovních a herních činnostech.
- Stavby z klacků, kamínků a dalších přírodních materiálů.
- Práce se dřevem a dalšími přírodními materiály v přiměřeném rozsahu.

Prožitkové a smyslové činnosti

- Smyslové hry zaměřené na vnímání přírody všemi smysly (zvuky lesa, vůně, struktury).
- Pobyt v tichu, pozorování, zastavení a naslouchání.
- Prožitkové učení, které umožňuje dětem vytvářet si vlastní vztah k přírodě na základě osobní zkušenosti.

Uvedené činnosti vedou děti k tomu, že:

- Vnímají přírodu jako hodnotu, o kterou je třeba pečovat,
- Chápu základní souvislosti mezi lidským jednáním a stavem prostředí.
- Jednají ohleduplně k živému světu i místům, kde se pohybují.

6.2.3. Kompetence osobnostní a sociální

Osobnostní a sociální kompetence je rozvíjena v rámci každodenního komunitního života LMŠ. Děti se seznamují se základními pravidly soužití, učí se spolupracovat, řešit konflikty, respektovat druhé a přijímat odpovědnost za své chování. Konfliktní situace jsou chápány jako přirozená součást vztahů a významná příležitost k učení. Dítě projevuje důvěru v sebe sama, dokáže prezentovat svůj názor a na základě pozorování ostatních pozná, co se mu daří.

Významnou roli hrají rituály, společné akce, tradice a spolupráce ve skupině, které podporují pocit sounáležitosti a porozumění základním společenským hodnotám.

Řešení konfliktů jako vzdělávací příležitost

- Konfliktní situace mezi dětmi jsou citlivě otevírány a zpracovávány v bezpečném prostředí.
- Průvodce podporuje děti v pojmenování problému, pocitů a potřeb jednotlivých stran.

- Děti, které jsou do konfliktu zapojeny, jsou vedeny k hledání řešení, ostatní děti jsou zvány jako pomocníci a mediátoři, hledají všichni společně cestu ven ze začarovaného kruhu problému.
- Důraz je kladen na porozumění, domluvu a obnovu vztahu, nikoli na hledání viníka.

Spolupráce, odpovědnost a každodenní pravidla

- Děti se přirozeně zapojují do chodu LMŠ a přebírají odpovědnost za své jednání (např. pokud se něco vylije, dítě si po sobě samo uklidí).
- Společně pečují o prostředí – pomůcky, stoly, podsedáky, prostor na komunitním kruhu.
- Podílí se na tvorbě pravidel, díky čemuž lépe porozumí jejich smyslu.
- Učí se, že pravidla mají smysl a slouží všem, nejsou vnucena shora a beze smyslu.

Rovnost, respekt a sounáležitost

- Děti jsou vedeny k porozumění tomu, že každý má své platné místo ve skupině i ve světě.
- Je podporován respekt k odlišnostem, individuálním potřebám a schopnostem dětí.
- Průvodci vědomě vytvářejí prostředí založené na rovnosti, důvěře a vzájemném respektu.

Sebepojetí, prosazení se

- Děti dostávají příležitosti k tomu, aby zažívaly úspěch a vytvářely si tak kladný obraz sebe sama.
- Je jim vytvářen prostor pro prezentaci svého názoru bez posuzování.
- Průvodci děti motivují k přijímání nových výzev, překonávání překážek a dosahování cílů, které si dítě samo stanoví.

Komunitní rituály a společné akce

- Pravidelné komunitní kruhy, ve kterých se sdílí radosti, obtíže i návrhy řešení.
- Společné slavnosti, rituály a tradiční akce, které posilují pocit sounáležitosti a spoluodpovědnosti.
- Zapojení dětí do příprav akcí a rozhodování v přiměřeném rozsahu.

Uvedené činnosti vedou děti k:

- Respektování základních pravidel soužití.

- Schopnosti domluvy a spolupráce.
- Přijímání odpovědnosti za své chování.
- Vnímání spravedlnosti, rovnosti a vzájemné pomoci.
- Uvědomění si, že konflikty lze řešit nenásilně a společně.
- Kladného přijetí sebe sama a posílení sebedůvěry.
- Schopnost vyjádřit svůj názor před skupinou.

6.2.4 Kompetence kulturní

Kompetence kulturní podporuje rozvoj sebepojetí, emoční stability a kulturního povědomí dítěte. Děti jsou vedeny k rozpoznávání a vyjadřování vlastních emocí, k empatii a k porozumění významu kulturních tradic a symbolů.

Rozvoj této kompetence probíhá zejména prostřednictvím práce s emocemi, příběhy, rituály a tradicemi, které jsou přirozeně začleněny do vzdělávacího obsahu v průběhu školního roku.

Práce s emocemi a sebepojetím

- Komunitní a reflektivní kruhy, ve kterých děti sdílejí své prožitky, pocity a zkušenosti z každodenního života v lese.
- Práce s emocemi v konkrétních situacích (radost, strach, smutek, vztek), jejich pojmenovávání a hledání strategií zvládání.
- Využívání meditačních pohádek, zklidňujících rituálů a klidových činností k podpoře emoční regulace a vnitřní rovnováhy.

Práce s příběhem, dramatizací a symboly

- Společné čtení a vyprávění příběhů a pohádek, které otevírají témata vztahů, odvahy, přátelství a respektu.
- Dramatizace pohádek a příběhů (např. *Tappi, O mravencích a cvrčkovi, Draka je lepší pozdravit*), během nichž se děti aktivně zapojují do hry v rolích, rozvíjejí představivost a empatii.
- Výroba jednoduchých loutek a rekvizit, které podporují tvořivost, spolupráci a hlubší porozumění příběhu.
- Společný zpěv písní a říkanek souvisejících s tématy příběhů a ročního období.

Kulturní a umělecké zkušenosti

- Pravidelné návštěvy divadelních a kulturních představení, zejména v zimních měsících (např. divadlo Drak).

- Návštěvy galerie, které dětem umožňují setkání s různými formami výtvarného umění a tvoření neotřelými způsoby.
- Volná výtvarná tvorba v plenéru, například u rybníku Kříž, kde děti tvoří v přímém kontaktu s krajinou a přírodními materiály.
- Práce s barvou, tvarem a materiálem bez předem daného výsledku, s důrazem na osobní prožitek a sebevyjádření.

Rituály, tradice a kulturní povědomí

- Seznamování dětí s tradicemi a zvyky, které se v České republice udržují (např. Dušičky, sv. Martin, advent, Vánoce, masopust, Velikonoce).
- Společná příprava rituálů: tvoření, zpívání, vyprávění příběhů, práce se symboly a jejich významem.
- Rozhovory o smyslu tradic, o propojení minulosti a současnosti a o hodnotách, které tyto tradice nesou.
- Podpora pocitu sounáležitosti se skupinou a s místem, kde děti žijí.

Uvedené činnosti přispívají k tomu, že dítě:

- Lépe rozumí sobě i druhým.
- Dokáže pojmenovat a sdílet své emoce.
- Rozvíjí empatii a respekt k odlišnostem.
- Získává základní kulturní povědomí a vztah k tradicím.
- Posiluje svou tvořivost, fantazii a sebevyjádření.

6.2.5 Kompetence digitální

Digitální kompetence je v LMŠ rozvíjena přiměřeně věku dětí, smysluplně a v souladu s filozofií pobytu v přírodě. Digitální technologie nejsou cílem vzdělávání, ale nástrojem, který děti využívají k porozumění světu, k zaznamenávání zkušeností a k získávání informací, které nelze zjistit přímým pozorováním. Děti se učí, že digitální technologie mají své místo, pravidla a odpovědné způsoby používání.

Rozvoj této kompetence probíhá prostřednictvím autentických situací, které propojují digitální nástroje s reálným světem, přírodou a vlastní zkušeností dítěte.

Vyhledávání informací a práce s digitálními zdroji

- Společné vyhledávání informací o rostlinách, živočiších, stopách nebo přírodních jevech, pokud odpověď nelze získat pozorováním v terénu.
- Porovnávání informací z digitálního zdroje s vlastní zkušeností („Co vidíme v lese? Co říká obrázek/atlas?“).

- Rozhovory o tom, jak poznat spolehlivý zdroj a proč ne všechno na internetu musí být pravda (přiměřeně věku).

Audiovizuální podpora učení

- Poslech písniček v angličtině nebo jiném jazyce z digitálních platforem jako podpora jazykového rozvoje.
- Krátká videa či zvukové ukázky přírodních jevů (zpěv ptáků, zvuky lesa) jako doplnění přímé zkušenosti.
- Používání audiozáznamů a meditačních pohádek jako podpory zklidnění, soustředění a práce s emocemi.

Digitální dokumentace a práce s časovou posloupností

- Tvorba jednoduchých fotoreportáží (např. růst rostliny, proměny místa v lese).
- Porovnávání fotografií v čase – děti sledují změny, učí se chápat posloupnost a příčinu–následek.
- Společné vytváření krátkých záznamů z výprav nebo projektů.

Základy algoritmického a programovacího myšlení bez techniky

- Pohybové hry s instrukcemi („Jdi tři kroky dopředu, zatoč doprava...“).
- Práce s kódovací sítí – orientace v řádcích a sloupcích, hledání souřadnic, třídění podle znaků.
- Didaktické hry typu Logico Piccolo, které podporují logické myšlení, sledování vzoru a práci s chybou.
- Stavby v lese podle jednoduchého „plánu“ (např. postavit domeček podle obrázku nebo podle slovního popisu).

Bezpečné a odpovědné používání digitálních technologií

- Děti se učí, že digitální zařízení mají svá pravidla – používáme je krátce, s ohledem na ostatní a na prostředí.
- Rozhovory o tom, že digitální technologie nejsou hračka, ale nástroj.
- Učení se respektu k zařízení (neodhazujeme, nebereme bez dovolení, používáme s dospělým).

Uvedené činnosti vedou děti k tomu, že:

- Vnímají digitální technologie jako užitečný nástroj, nikoli jako zdroj pasivní zábavy.
- Dokážou využít digitální zdroje k získání informací, které doplňují jejich přímou zkušenost.

- Učí se základům logického, algoritmického a prostorového myšlení.
- Chápu, že digitální technologie mají svá pravidla, limity a odpovědné způsoby používání.
- Dokážou propojit digitální zkušenost s reálným světem a přírodou.

6.2.6 Kompetence k učení a kompetence k řešení problémů

Kompetence k učení a kompetence k řešení problémů se v LMŠ rozvíjí především prostřednictvím prožitkového a situačního učení, které vychází z přímé zkušenosti dítěte, z jeho zvědavosti a z autentických situací v přírodě. Děti se učí tím, že pozorují svět kolem sebe, kladou otázky, hledají odpovědi, experimentují a zkoušejí různé postupy. Učení je propojeno s radostmi z objevování, s možností volby a s přirozeným zapojením všech smyslů.

Rozvoj těchto kompetencí probíhá v každodenních situacích, které podporují samostatnost, vytrvalost, schopnost soustředění a dovednost učit se z vlastních zkušeností.

Učení založené na prožitku a autentické zkušenosti

- Pobyt v přírodě jako hlavní prostředí učení – děti se učí skrze vlastní tělo, pohyb, smysly a přímý kontakt s okolím.
- Pozorování změn v přírodě (počasí, roční období, růst rostlin, stopy zvířat).
- Vnímání souvislostí mezi jevy – proč taje sníh, proč padá listí, odkud se bere voda v potoce.
- Učení se skrze situace, které vznikají spontánně (spadlý strom, kaluž, hnízdo, stopa v blátě).

Experimentování a strategie pokusu a omylu

- Stavby z větví, kamenů a přírodnin – zkoušení, co drží, co spadne, jak změnit konstrukci.
- Práce s vodou, blátem, pískem – míchání, přelévání, pozorování změn.
- Hledání vlastních řešení problémů („Jak přejít potok?“, „Jak postavit most?“).
- Chyba jako příležitost – děti zkouší, upravují postup a znovu testují.

Rozvoj schopnosti soustředění a vytrvalosti

- Dlouhodobé pozorování (např. růst rostliny, proměna místa v lese).
- Činnosti, které vyžadují trpělivost (stavby, sběr drobných přírodnin, třídění).
- Možnost dokončit vlastní nápad vlastním tempem.
- Podpora v tom, aby dítě dokázalo u činnosti setrvat a vracet se k ní.

Práce s nudou a rozvoj vnitřní motivace

- Nuda jako přirozená součást učení – děti hledají vlastní nápady, tvoří, zkoumají.
- Podpora samostatného rozhodování o tom, co a jak budou dělat.
- Učení se plánovat vlastní činnost a nést za ni odpovědnost.
- Posilování vnitřní motivace místo vnějšího hodnocení.

Pozorování světa a kladení otázek

- Povzbuzování k tomu, aby děti vyjadřovaly své otázky („Proč...?“, „Jak...?“).
- Společné hledání odpovědí – pozorováním, pokusem, rozhovorem, knihou či digitálním zdrojem.
- Rozvoj kritického myšlení – porovnávání různých vysvětlení, ověřování v praxi.
- Učení se, že otázky jsou přirozenou součástí poznávání.

Využívání příležitostí k učení v každodenních situacích

- Reálné situace jako zdroj poznání (změna počasí, stopa v blátě, spadlý strom, proud vody).
- Učení se skrze péči o prostředí (úklid místa, třídění přírodnin, příprava ohniště).
- Zapojení do společných projektů (příprava slavnosti, stavba přístřešku, pěstování).
- Učení se v kontextu – dítě chápe, proč se něco dělá a jak to souvisí s jeho životem.

Uvedené činnosti vedou děti k tomu, že:

- Projevují přirozený zájem o učení a svět kolem sebe.
- Dokážou využívat strategii pokusu a omylu a učit se z vlastních zkušeností.
- Umí se soustředit, dokončit činnost a vrátet se k ní.
- Hledají odpovědi na své otázky a rozvíjejí kritické myšlení.
- Učí se plánovat, rozhodovat a nést odpovědnost za vlastní činnost.
- Vnímají učení jako přirozenou součást života, ne jako úkol.

6.2.7 Kompetence k podnikavosti a pracovní

Kompetence k podnikavosti a pracovní se v LMŠ rozvíjí prostřednictvím kooperativního učení, tvořivých projektů, práce s reálnými materiály a zapojení do každodenního chodu školky. Děti mají prostor přicházet s vlastními nápady, plánovat je, realizovat a dokončovat. Učí se spolupracovat, rozdělovat si role, nést odpovědnost za společný výsledek a hledat řešení překážek, které se v procesu objeví.

Rozvoj této kompetence probíhá v prostředí, kde jsou dětem dostupné přírodní materiály, nástroje a pomůcky, a kde mají možnost tvořit, experimentovat a zapojovat se do skutečných pracovních činností.

Kooperativní učení a týmová práce

- Děti pracují ve skupinách na společných úkolech, kde je důležitý přínos každého člena.
- Učí se, že vyloučení někoho z týmu vede k neúspěchu nebo k oslabení společného výsledku.
- Společně plánují postup, domlouvají se na rolích a řeší problémy, které v průběhu práce vznikají.
- Učí se vyjednávat, přijímat návrhy druhých a hledat kompromisy.

Prostor pro vlastní nápady a tvořivou realizaci

- Otevřená dřevodílna umožňuje dětem tvořit podle vlastních představ, pracovat s nástroji a materiály a dokončovat vlastní projekty.
- Děti mají volný přístup k přírodním materiálům, které je obklopují – větve, kameny, šišky, hlína, voda – a mohou je využívat k tvorbě, stavbě i experimentování.
- Podporujeme plánování – dítě si stanoví cíl, promýšlí postup a hledá způsoby, jak jej dosáhnout.
- Učí se, že nápad může během práce měnit podobu podle toho, co zjistí nebo co se objeví jako překážka či nová možnost.

Částečně řízené činnosti jako podpora tvořivosti

- Nabízíme připravený materiál, inspiraci nebo téma, ale samotná tvorba je otevřená a umožňuje vlastní řešení.
- Děti si volí, jak nabídku využijí, jak upraví postup a jaký bude výsledný produkt.
- Skupiny nebo jednotlivci pracují na společném cíli podle předem domluvených kritérií, ale s velkou mírou autonomie.
- Učí se dokončit práci, reflektovat proces a sdílet výsledek s ostatními.

Práce s nástroji a materiály v reálném prostředí

- Dřevodílna: práce s jednoduchým nářadím, dřevem a dalšími materiály v bezpečném a podporujícím prostředí.
- Blátivá kuchyně: experimentování s vodou, hlínou a nádobím, rozvoj tvořivosti a pracovních postupů.
- Lesní prostředí: stavby, přístřešky, sběr přírodnin, práce s terénem.
- Učení se bezpečnému zacházení s nástroji a odpovědnému přístupu k materiálu.

Zapojení do pracovních činností chodu školky

- Úklid herního prostoru, třídění materiálů, péče o pomůcky.
- Příprava na svačinu, pomoc při servírování, úklid po jídle.
- Rozdělávání ohně pod dohledem, příprava slavností a společných akcí.
- Učení se odpovědnosti za společné prostředí a za úkol, který dítě přijalo.

Uvedené činnosti vedou děti k tomu, že:

- Dokáží plánovat vlastní činnost, stanovovat si cíle a hledat cesty k jejich dosažení.
- Umí spolupracovat, rozdělit si role a přispět k výsledku týmu.
- Učí se vytrvalosti, dokončování práce a překonávání překážek.
- Získávají zkušenost s reálnými pracovními postupy a nástroji.
- Vnímají práci jako smysluplnou činnost, která má dopad na skupinu i prostředí.
- Rozvíjejí tvořivost, iniciativu a schopnost převzít odpovědnost.

6.3 Rozvoj základních gramotností

Rozvoj základních gramotností je v LMŠ chápán jako přirozená součást celodenního vzdělávacího působení, nikoli jako samostatná výuková oblast. Gramotnosti jsou rozvíjeny integrovaně, v návaznosti na tematické integrované bloky, každodenní činnosti a přímou zkušenost dítěte s přírodním a sociálním prostředím.

6.3.1 Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je rozvíjena přirozeným způsobem v každodenních situacích, zejména při pobytu venku. Děti si osvojují základní matematické představy prostřednictvím třídění, porovnávání, odhadování, orientace v prostoru a čase, práce s rytmem a opakováním.

Pedagogové podporují matematické myšlení bez formalizace, s důrazem na praktické využití v běžném životě LMŠ.

Konkrétní činnosti podporující matematickou gramotnost

- Společné počítání přítomných dětí při ranním kruhu a při přípravě svačiny či oběda, aby bylo možné nachystat odpovídající počet talířů, hrnečků a porcí.
- Třídění přírodnin (kamínky, šišky, listy) do skupin podle jednoho nebo více prvků (velikosti, tvaru, barvy nebo množství).
- Porovnávání („více – méně“, „větší – menší“, „delší – kratší“) při hrách a pracovních činnostech.
- Orientace v prostoru při pohybu v lese (vpravo, vlevo, nahoře, dole, před – za).

- Práce s časovými pojmy v kontextu denního režimu (ráno, po svačině, odpoledne, včera – dnes – zítra).

Rozvoj matematického myšlení v předškolní přípravě

V rámci cílené podpory předškoláků jsou nabízeny činnosti, které rozvíjejí logické uvažování, zrakové rozlišování, paměť a schopnost řešit problémy, například:

- Obrázková sudoku.
- Úkoly zaměřené na orientaci v síti.
- Pracovní materiály typu Muta bene – Logico primo.
- Hledání rozdílů mezi obrázky.
- Doplnění logické řady.
- Skládání puzzle.
- Řazení příběhů a obrázků podle časové posloupnosti apod.

Tyto činnosti jsou dětem nabízeny dobrovolně a diferencovaně, s ohledem na jejich individuální tempo a potřeby.

Uvedené činnosti podporují u dětí:

- Schopnost logicky uvažovat a hledat souvislosti.
- Porozumění množství, prostoru a času.
- Rozvoj pozornosti, vytrvalosti a samostatnosti.
- Využívání matematických představ v běžném životě.

6.3.2 Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost je v LMŠ rozvíjena prostřednictvím práce s příběhem, naslouchání, porozumění mluvenému i čtenému textu a prostřednictvím činností, které podporují zrakové a sluchové vnímání, paměť, analýzu a syntézu. Děti se učí chápat význam sdělení, sledovat děj, rozpoznávat hlavní myšlenku a porozumět tomu, co je řečeno přímo i „mezi řádky“.

Pedagogové podporují čtenářskou gramotnost přirozeně – skrze rozhovor, společné přemýšlení, práci s textem, rytmem, zvukem a obrazem, bez tlaku na výkon a s důrazem na radost z jazyka.

Práce s příběhem a porozuměním textu

- Pravidelné čtení příběhů, pohádek a krátkých textů v kruhu i v menších skupinách.
- Diskuze o příběhu – co se stalo, proč, jak se postavy cítily, co by dítě udělalo jinak.
- Hledání hlavní myšlenky a porozumění tomu, co není řečeno přímo (čtení mezi řádky).
- Předvídání děje („Co myslíš, že se stane dál?“).

- Práce s ilustracemi – popis, hledání detailů, spojování textu s obrazem.

Rozvoj zrakové paměti, diferenciacie, analýzy a syntézy

- Pracovní listy pro předškoláky zaměřené na zrakové rozlišování, hledání shodného a rozdílného, doplňování tvarů a symbolů.
- Kimova hra – pravidelné trénování zrakové paměti a pozornosti.
- Pozorování okolí – hledání detailů, změn, stop, vzorů v přírodě.
- Skládání obrázků, puzzle, řazení obrázků podle posloupnosti.
- Oromotorická cvičení v rámci ranního kruhu – příprava na správnou artikulaci.
- Zpěv písniček a recitace básniček – rozvoj paměti, rytmu a jazykového citu.

Rozvoj sluchové paměti, analýzy, syntézy a diferenciacie

- Sledování rytmu a jeho nápodoba pomocí tleskání, dupání nebo hudebních nástrojů.
- Práce s Orffovým instrumentářem, klávesami či ukulele – rozlišování zvuků, rytmů a tónů.
- Poslech zvuků v přírodě – rozpoznávání ptáků, hledání zdroje zvuku, určování směru.
- Hry na sluchovou analýzu a syntézu (počáteční zvuky, délka slova, rytmizace).
- Poslech krátkých textů a následné vyprávění vlastními slovy.

Podpora předčtenářských dovedností v předškolní přípravě

- Práce s jednoduchými symboly, piktogramy a obrázkovými sekvencemi.
- Hledání rozdílů mezi obrázky, doplňování logických řad.
- Práce s pracovními materiály typu Muta bene, Logico primo.
- Řazení příběhů podle časové posloupnosti.
- Hry na rozvoj slovní zásoby, porozumění a vyjadřování.

Tyto činnosti jsou nabízeny diferencovaně, dobrovolně a s ohledem na individuální tempo dítěte.

Uvedené činnosti podporují u dětí:

- Porozumění mluvenému i čtenému textu.
- Schopnost sledovat děj, vyvozovat závěry a chápat souvislosti.
- Rozvoj slovní zásoby, jazykového citu a vyjadřovacích dovedností.
- Zrakovou a sluchovou paměť, analýzu, syntézu a diferenciaci.
- Základní předčtenářské dovednosti potřebné pro vstup do ZŠ.
- Radost z příběhů, jazyka a společného sdílení.

6.4. Profil absolventa LMŠ

Absolvent LMŠ je spokojené dítě, které v rámci svých individuálních možností a potřeb dosáhlo takové úrovně rozvoje, jež mu umožňuje plynulý přechod do dalšího stupně vzdělávání a aktivní zapojení do společnosti.

1. Kompetence k učení

Dítě projevuje přirozenou zvědavost a zájem o poznávání světa, učí se prostřednictvím zkušenosti, pozorování a hry, dokáže využívat získané poznatky v běžných situacích.

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě vnímá problémové situace a snaží se hledat řešení, zkouší různé postupy a učí se z chyb, přiměřeně reaguje na změny a nové situace.

3. Kompetence komunikační

Dítě vyjadřuje své myšlenky, potřeby a pocity srozumitelně, naslouchá druhým a reaguje na jejich sdělení, zapojuje se do dialogu a společných reflexí. Aktivně klade otázky, hledá na ně odpovědi.

4. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě navazuje a udržuje vztahy s dětmi i dospělými, spolupracuje, respektuje druhé a pravidla soužití, dokáže se domluvit a řešit běžné sociální situace. Vnímá své emoce, potřeby a limity, dokáže přiměřeně regulovat své chování, projevuje zdravou sebedůvěru a samostatnost.

5. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě plánuje a dokončuje započaté činnosti, přebírá odpovědnost za své jednání, uplatňuje získané dovednosti v praktických situacích.

6. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě respektuje základní pravidla a normy, chová se ohleduplně k druhým, vnímá význam spolupráce, pomoci a spravedlnosti. Má pozitivní vztah k přírodě a živému světu, chová se šetrně k prostředí a přírodním zdrojům, chápe základní souvislosti mezi lidským jednáním a přírodou.

7. Kompetence kulturní

Dítě přijímá kulturní a společenskou rozmanitost ve společnosti. Aktivně se zapojuje do tvůrčího procesu. Autenticky reaguje na kulturní zážitek a respektuje pravidla chování ve společnosti.

8. Kompetence digitální

Dítě dále rozvíjí své informatické myšlení, práci s algoritmy, s informacemi a jejich ověřování. Využívá digitální technologie, seznamuje se s tím, jaké mu nabízí možnosti a zároveň si je vědomo rizik, která jsou s jejich používáním spojena.

Profil absolventa reflektuje specifika LMŠ. Vzdělávání je zaměřeno na celostní rozvoj dítěte, jeho wellbeing, samostatnost, vztah k přírodě a schopnost fungování v komunitě. LMŠ vytváří podmínky pro rozvoj všech klíčových kompetencí v přirozených vzdělávacích situacích, s důrazem na individualizaci a respekt k potřebám dítěte.

Sledování a evaluace rozvoje kompetencí

Rozvoj základních kompetencí je v LMŠ realizován systematicky, v souladu s revidovaným RVP PV a specifiky lesního prostředí. Kompetence nejsou rozvíjeny izolovaně, ale jsou přirozeně provázány s každodenním životem dětí, ročními obdobími a tematickými integrovanými bloky.

Rozvoj základních kompetencí je sledován průběžně prostřednictvím pedagogického pozorování, reflexí s dětmi, analýzy dětských výtvorů a záznamů v pedagogické dokumentaci. Získané poznatky jsou využívány k individualizaci vzdělávací nabídky a k plánování dalších vzdělávacích činností.

7. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LMŠ: INTEGROVANÉ BLOKY

Témata žitá v LMŠ jsou odvozena od přirozeného koloběhu roku a střídání ročních období, českých zvyků a tradic. Děti se pravidelně ptáme, co je zajímavé a čím by se chtěly ve školce zabývat. S touto poptávkou pracujeme dále tak, aby vznikl smysluplný, propojený projekt pro celou skupinu, a to buď krátkodobý, vícedenní, případně i dlouhodobý.

Základních integrovaných bloků, z nichž vycházíme, je 6:

1. Víťame tě v lesní školce.
2. Podzim.
3. Čas světla.
4. Zima.
5. Jaro.
6. Léto.

ROČNÍ PLÁN INTEGROVANÝCH BLOKŮ

Název IB Období Hlavní zaměření Indikátory

Vítáme tě v lesní školce	září	Adaptace, bezpečí, pravidla, komunita	Dítě se orientuje v prostředí LMŠ, navazuje kontakt s dětmi i dospělými, respektuje základní pravidla, zapojuje se do ranních kruhů a společných činností, zvládá odloučení přiměřeně svým možnostem.
Podzim	říjen–list opad	Proměny přírody, koloběh života, hodnoty	Dítě si všímá změn v přírodě, pojmenovává je, zapojuje se do pozorování a práce s přírodninami, spolupracuje při skupinových činnostech, chová se ohleduplně k prostředí.
Čas světla	Dušičky–Hro mnice	Tradice, světlo, vztahy, zklidnění	Dítě se zapojuje do rituálů a tradic, vyjadřuje své pocity, dokáže setrvat v klidových činnostech, projevuje ohleduplnost a pomoc druhým, respektuje pravidla společných aktivit.
Zima	leden–ún or	Zimní příroda, bezpečí, spolupráce	Dítě se přizpůsobuje zimním podmínkám, dodržuje zásady bezpečného chování, spolupracuje při hrách a činnostech, vnímá potřeby druhých, podílí se na péči o přírodu v zimě.
Jaro	březen–kvě ten	Probouzení přírody, objevování, růst	Dítě pozoruje růst a změny v přírodě, klade otázky, experimentuje, zapojuje se do společných projektů, projevuje samostatnost a odpovědnost při péči o prostředí.
Léto	květen–čer ven	Pohyb, voda, samostatnost, radost	Dítě se aktivně zapojuje do pohybových a venkovních činností, přizpůsobuje chování počasí, spolupracuje při hrách, dokončuje započaté činnosti, chová se ohleduplně k přírodě a druhým.

Integrované bloky tvoří provázaný celek, který respektuje přirozený rytmus roku, potřeby dětí a specifika LMŠ. Naplňování očekávaných výstupů RVP PV je sledováno průběžně v rámci všech bloků prostřednictvím jednotných indikátorů, které umožňují individualizaci vzdělávání a podporu každého dítěte v jeho rozvoji.

7. 1 VÍTÁME TĚ V LMŠ

Integrovaný blok je zaměřen na postupnou adaptaci dětí na prostředí LMŠ, vytváření pocitu jistoty, bezpečí a důvěry. V průběhu bloku jsou děti cíleně seznamovány s denním režimem, organizací vzdělávání, pravidly soužití a zásadami bezpečného chování v přírodním prostředí. Prostřednictvím tematických celků kamarádi a lesní (zvířecí) strážci jsou podporovány sociální vztahy, odpovědnost za vlastní chování a rozvoj pozitivního vztahu k přírodě.

Vzdělávací cíle

- Podporovat adaptaci dítěte na nové prostředí a kolektiv.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj sociálních vztahů a spolupráci.
- Rozvíjet samostatnost a sebeobslužné dovednosti.
- Upevňovat zásady bezpečného chování a ochrany zdraví.
- Rozvíjet smyslové vnímání a pohybové dovednosti v přírodním prostředí.
- Podporovat pozitivní vztah k přírodě a odpovědné chování k okolí.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových dovedností v přirozeném terénu, osvojování hygienických návyků a bezpečného chování.

Očekávané výsledky učení: dítě zvládá základní pohybové dovednosti a koordinaci pohybů v různém prostředí, uplatňuje hygienické a sebeobslužné návyky v běžných situacích, chová se bezpečně v přírodě i při pohybu ve skupině a respektuje domluvená pravidla.

Dítě a jeho psychika

Děti jsou vedeny k vyjadřování vlastních prožitků, rozvoji pozornosti, paměti a schopnosti učit se prostřednictvím zkušenosti.

Očekávané výsledky učení: dítě se vyjadřuje srozumitelně a přiměřeně věku, dokáže se soustředit na činnost a dokončit ji, využívá získané zkušenosti v nových situacích a propojuje je s předchozími poznatky.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání směřuje k rozvoji spolupráce, respektu a ohleduplnosti ve skupině dětí. Děti se seznamují s pravidly soužití, rituály a hodnotami podporujícími soudržnost skupiny.

Očekávané výsledky učení: dítě navazuje a udržuje kontakt s vrstevníky i dospělými, spolupracuje, střídá se, sdílí a respektuje potřeby druhých, reaguje přiměřeně na běžné

sociální situace, orientuje se v základních pravidlech společného soužití, zapojuje se do společných činností, rituálů a slavností, vnímá svou roli ve skupině a přispívá k jejímu fungování.

Dítě a svět

Vzdělávání podporuje poznávání přírodního prostředí a rozvoj environmentálně odpovědného chování.

Očekávané výsledky učení: dítě se orientuje v blízkém přírodním prostředí a vnímá jeho proměny, rozlišuje rozmanitost přírody a chová se k ní ohleduplně, uplatňuje zásady bezpečného a odpovědného pobytu v přírodě.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě projevuje zájem o nové prostředí, situace a podněty, učí se prostřednictvím přímé zkušenosti, pozorování a prožitku. Postupně si vytváří základní strategie učení, dokáže využívat získané zkušenosti v běžných situacích a přijímá nové výzvy spojené s adaptací na LMŠ.

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě se učí řešit jednoduché problémové situace vyplývající z pobytu v přírodním prostředí a ze soužití ve skupině. Hledá přiměřená řešení, zkouší různé postupy, přijímá pomoc dospělého i vrstevníků a postupně získává jistotu v rozhodování.

3. Kompetence komunikační

Dítě se vyjadřuje srozumitelně přiměřeně svému věku, sděluje své potřeby, pocity a prožitky, naslouchá druhým a reaguje na ně. Učí se respektovat základní pravidla komunikace v komunitním kruhu i v běžných situacích dne.

4. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě navazuje vztahy s vrstevníky i dospělými, spolupracuje ve skupině, učí se sdílet, střídat se a respektovat druhé. Postupně se orientuje v pravidlech soužití a vnímá svou roli v kolektivu. Rozvíjí sebedůvěru, samostatnost a schopnost regulovat své chování. Učí se zvládat nové situace spojené s adaptací, uvědomuje si své potřeby a možnosti, přijímá odpovědnost za své jednání a postupně posiluje své sebepojetí.

5. Kompetence kulturní

Dítě se seznamuje s kulturními projevy, tradicemi a rituály skupiny. Vnímá estetické podněty, vyjadřuje se tvořivě a podílí se na společných kulturních aktivitách.

6. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se učí respektovat pravidla společného soužití v nové skupině, chápe význam spolupráce a ohleduplnosti. Vytváří si vztah k přírodě, vnímá její hodnotu a učí se chovat odpovědně k živému i neživému prostředí.

7. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě nachází sebevědomí a přichází s vlastními nápady, plánuje je a realizuje. Učí se spolupracovat při společných projektech, využívat dostupné materiály a nástroje a zapojovat se do pracovních činností spojených s chodem LMŠ.

Vzdělávací strategie a formy práce

- Komunitní kruh, řízený rozhovor.
- Prožitkové učení v přirozeném prostředí.
- Pohybové, rytmické a kooperativní hry.
- Výtvarné a pracovní činnosti.
- Dramatizace a práce s příběhem.
- Rituály a pravidla podporující orientaci dítěte.

Naším záměrem v tomto integrovaném bloku je průběžné sledování adaptace dětí, jejich zapojení do kolektivu, seznamování s prostředím LMŠ a vybudování pocitu bezpečí, respektování pravidel, rozvoje samostatnosti a pohybových dovedností. Poznatky jsou využívány k plánování dalších vzdělávacích aktivit a individuální podpoře dětí.

7.2 INTEGROVANÝ BLOK PODZIM

Integrovaný blok je zaměřen na poznávání podzimních proměn v přírodě, porozumění základním přírodním cyklům a jejich propojení s lidským životem, tradicemi a hodnotami. Prostřednictvím tematických celků *kouzlo a proměny podzimu, sv. Martin, uspávání broučků a příprava na zimní období* jsou děti vedeny k pozorování změn v přírodním prostředí, k rozvoji citlivosti, empatie, spolupráce a odpovědného chování. Vzdělávání probíhá převážně formou prožitkového učení v přirozeném prostředí, s důrazem na komunitní život LMŠ.

Vzdělávací cíle

- Rozvíjet schopnost dítěte vnímat a pojmenovávat změny v přírodě.
- Podporovat porozumění přirozeným cyklům života (růst, proměna, zánik, obnova).
- Upevňovat sociální a morální hodnoty (sdílení, pomoc, ohleduplnost, respekt).
- Rozvíjet komunikační dovednosti a schopnost reflexe prožitků.
- Podporovat samostatnost, spolupráci a odpovědnost za vlastní chování.
- Rozvíjet pohybové, smyslové a tvořivé dovednosti v přírodním i městském prostředí.
- Vést děti k základům environmentálně odpovědného chování.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení:

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj hrubé i jemné motoriky, orientaci v terénu, bezpečný pohyb a upevňování hygienických návyků.

Očekávané výsledky učení: dítě zvládá základní pohybové dovednosti v přírodním i městském prostředí a koordinuje své pohyby, uplatňuje zásady bezpečného chování při pobytu venku i při přesunech, rozvíjí jemnou motoriku při tvořivých činnostech, přizpůsobuje své jednání aktuálním podmínkám prostředí.

Dítě a jeho psychika

Děti rozvíjejí schopnost vnímat, porovnávat a třídit informace, vyjadřovat emoce a porozumět symbolickým významům příběhů a tradic.

Očekávané výsledky učení: dítě se soustředí na činnost a dokončuje ji, vyjadřuje své prožitky verbálně, výtvarně či pohybem, rozlišuje základní emoce a reaguje na ně přiměřeně situaci, propojuje nové poznatky s vlastní zkušeností.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání podporuje rozvoj empatie, spolupráce a respektu k druhým. Děti jsou seznamovány s kulturními tradicemi, rituály a hodnotami, které podporují soudržnost společenství.

Očekávané výsledky učení: dítě navazuje a udržuje kontakt s vrstevníky i dospělými, spolupracuje při skupinových činnostech, střídá se a respektuje potřeby ostatních, reaguje přiměřeně na běžné sociální situace, orientuje se v základních pravidlech společného soužití, zapojuje se do společných rituálů a slavností, vnímá tradice jako součást kulturního a komunitního života a chápe svou roli ve skupině.

Dítě a svět

Vzdělávání směřuje k porozumění vztahům mezi člověkem a přírodou.

Očekávané výsledky učení: dítě vnímá změny v přírodním prostředí v průběhu ročních období, chápe základní souvislosti přírodních dějů, chová se ohleduplně k přírodě a živým organismům, uplatňuje zásady bezpečného a odpovědného pobytu v přírodě.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě pozoruje, zkoumá a vyvozuje jednoduché závěry. Učí se prostřednictvím přímé zkušenosti a prožitku, propojuje nové poznatky s vlastní zkušeností a rozvíjí strategie učení.

2. Kompetence komunikační

Dítě vyjadřuje své myšlenky, otázky a prožitky, naslouchá druhým a zapojuje se do dialogu. Učí se sdílet své pozorování přírodních jevů a tradic.

3. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě spolupracuje ve skupině, podílí se na společných činnostech a učí se ohleduplnosti. Rozvíjí empatii, respekt k potřebám druhých a schopnost pomáhat slabším či mladším dětem. Posiluje sebedůvěru a schopnost zvládat nové situace.

4. Kompetence k řešení problémů

Dítě hledá řešení při hrách, tvořivých a pohybových činnostech, zkouší různé postupy a vyhodnocuje jejich účinnost. Učí se spolupracovat při řešení problémů a přijímat pomoc.

5. Kompetence kulturní

Dítě se seznamuje s tradicemi a rituály podzimu, vnímá estetické podněty a tvořivě se vyjadřuje. Chápe význam kulturních událostí pro komunitu.

6. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě se aktivně zapojuje do tvořivých, pracovních a pohybových činností. Učí se plánovat, dokončovat úkoly a nést odpovědnost za výsledek. Podílí se na úklidu, přípravě prostředí a praktických činnostech LMŠ.

7. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se seznamuje s hodnotami, tradicemi a pravidly soužití. Učí se respektovat domluvená pravidla při výpravách a společných aktivitách, podílí se na rozhodování přiměřeném věku a rozvíjí povědomí o hodnotách, jako jsou pomoc, sdílení a ohleduplnost. Vytváří si vztah k přírodě, vnímá její proměny a učí se chovat ohleduplně k prostředí. Seznamuje se se zásadami šetrného zacházení s přírodními zdroji a péče o místo, kde se pohybuje.

8. Kompetence digitální

Dítě rozvíjí základy digitální gramotnosti prostřednictvím činností, které podporují logické a algoritmické myšlení bez použití digitálních technologií. Učí se všimnout si vzorů a změn v přírodě, řadit je do posloupností a chápat jejich cykličnost (např. padání listů, proměny stromů, příprava zvířat na zimu). Pracuje s jednoduchými symboly, značkami a postupy krok za krokem, které mu pomáhají orientovat se v prostoru i v informacích.

Dítě třídí a porovnává přírodniny podle znaků, vytváří sekvence a jednoduché „algoritmy“ (např. postup při stavbě domečku pro broučka). Pozoruje změny v přírodě a podílí se na jejich dokumentaci prostřednictvím sběru, popisu či vizuálního zaznamenání. Učí se, že informace lze uspořádat, sdílet a interpretovat a že chyby jsou přirozenou součástí učení a hledání řešení.

Vzdělávací strategie a formy práce

- Výtvarné, pracovní a hudebně-pohybové činnosti.
- Smyslové a kooperativní hry.
- Rituály a symbolické činnosti (uspávání broučků, svícny, lampiony).
- Prožitkové učení v přírodním prostředí.
- Dramatizace, práce s příběhem, pohádkou a legendou.
- Komunitní kruh, řízený rozhovor.

Průvodci sledují míru zapojení dětí do činností, jejich schopnost spolupráce, porozumění tematickému obsahu, respektování pravidel a rozvoj samostatnosti. Zjištění jsou průběžně reflektována a využívána k plánování dalších vzdělávacích aktivit a individuální podpory dětí.

7.3 INTEGROVANÝ BLOK ČAS SVĚTEL

Integrovaný blok *Čas světla* navazuje na podzimní období a je zaměřen na prožívání času zklidnění, očekávání a mezilidské blízkosti. Děti jsou seznamovány s vybranými kulturními a lidovými tradicemi (Dušičky, sv. Mikuláš, advent, Vánoce), jejich symbolikou a hodnotovým přesahem. V propojení s přírodním cyklem zimního období jsou rozvíjeny emoční, sociální a morální kompetence, schopnost reflexe, empatie a spolupráce. Blok podporuje vnímání

světla, tepla a bezpečí v kontrastu s kratšími dny a zimním chladem. Cílem je provést děti obdobím ztišení a očekávání s důrazem na prožitek v přírodě a upevňování mezilidských vztahů.

Vzdělávací cíle

- Podporovat citovou stabilitu a pocit bezpečí dítěte.
- Rozvíjet schopnost vnímat, pojmenovávat a sdílet emoce.
- Seznamovat děti s tradicemi a jejich významem.
- Podporovat prosociální chování, empatii a ohleduplnost.
- Rozvíjet schopnost reflexe, kladení otázek a hledání souvislostí.
- Upevňovat zásady bezpečného chování (ohněň, svíčka, pobyt venku v zimě).
- Podporovat tvořivost, jemnou motoriku a smyslové vnímání.
- Rozvíjet vnímání přírodních změn a péči o živé organismy v zimě.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na bezpečný pohyb v zimním prostředí, rozvoj jemné motoriky a upevňování bezpečnostních návyků při práci s ohněm a světlem.

Očekávané výsledky učení: dítě uplatňuje zásady bezpečného chování při práci se svíčkou a ohněm, zvládá jemnou motoriku při tvořivých činnostech (slané těsto, přírodniny, drobné nástroje), přizpůsobuje své jednání zimním podmínkám a reaguje na změny počasí, orientuje se v prostoru a pohybuje se bezpečně v přírodním prostředí.

Dítě a jeho psychika

Vzdělávání podporuje rozvoj emočního uvědomění, schopnosti sdílet prožitky a porozumět hodnotovým tématům.

Očekávané výsledky učení: dítě vyjadřuje své pocity a prožitky verbálně i neverbálně, rozlišuje základní hodnoty (dobro/zlo, pravda/lež, pomoc/sobeckost), soustředí se na činnost a dokončuje ji, dokáže setrvat v klidové aktivitě a reflektovat své prožitky.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání podporuje empatii, spolupráci, respekt a porozumění kulturním tradicím.

Očekávané výsledky učení: dítě spolupracuje a respektuje druhé, vnímá potřeby ostatních a uplatňuje ohleduplné chování, orientuje se v základních společenských pravidlech, zapojuje

se do rituálů a tradic (adventní věnec, koledy, průvody) a chápe jejich význam, vnímá svou roli ve skupině a přispívá k jejímu fungování.

Dítě a svět

Vzdělávání směřuje k porozumění zimním přírodním jevům a vztahům mezi člověkem a přírodou.

Očekávané výsledky učení: dítě vnímá změny v přírodě v zimním období (světlo, teplota, počasí), chápe jednoduché souvislosti mezi přírodou a lidským životem, chová se ohleduplně k prostředí a živým organismům, pečuje o přírodu v zimě (krmítka, zimní úkryty) a uplatňuje zásady odpovědného pobytu v přírodě.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě se ptá, hledá souvislosti a učí se z prožitku. Pozoruje změny v zimní přírodě, propojuje je s tradicemi a rozvíjí schopnost reflektovat vlastní zkušenost.

2. Kompetence komunikační

Dítě sdílí své myšlenky, otázky a prožitky, naslouchá druhým a zapojuje se do dialogu. Učí se vyjadřovat emoce a popisovat symboly a tradice zimního období.

3. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě spolupracuje, respektuje druhé a reflektuje své jednání. Rozvíjí empatii, ohleduplnost a schopnost pomáhat mladším či slabším. Posiluje sebedůvěru a zvládání nových situací.

4. Kompetence k řešení problémů

Dítě hledá řešení při hrách, tvořivých a pohybových činnostech, zkouší různé postupy a vyhodnocuje jejich účinnost. Učí se spolupracovat při řešení problémů a přijímat pomoc.

5. Kompetence kulturní

Dítě se seznamuje s tradicemi a symboly zimního období, vnímá estetické podněty a tvořivě se vyjadřuje. Chápe význam kulturních událostí pro komunitu.

6. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě se aktivně zapojuje do tvořivých, pracovních a praktických činností. Učí se plánovat, dokončovat úkoly a nést odpovědnost za výsledek. Podílí se na přípravě prostředí, úklidu a společných projektech.

7. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se seznamuje s hodnotami, tradicemi a pravidly soužití. Učí se respektovat domluvená pravidla při výpravách a společných aktivitách, podílí se na rozhodování přiměřeném věku a rozvíjí povědomí o hodnotách, jako jsou pomoc, sdílení a ohleduplnost. Vnímá proměny zimní přírody a učí se chovat ohleduplně k prostředí.

8. Kompetence digitální

Všímá si vzorů a změn v přírodě, řadí je do posloupností a chápe jejich cykličnost (např. ubývání světla, proměny zimní krajiny). Pracuje se symboly, značkami a postupy krok za krokem. Třídí a porovnává přírodniny, vytváří sekvence a jednoduché „algoritmy“ (např. postup při výrobě svícnu). Pozoruje změny v přírodě a podílí se na jejich dokumentaci prostřednictvím sběru, popisu či vizuálního zaznamenání.

Vzdělávací strategie a formy práce

- práce s příběhem, pohádkou a dramatizací,
- rituály a symbolické činnosti,
- prožitkové učení v přírodě,
- výtvarné, pracovní a smyslové aktivity,
- cílená diskuze a kladení otevřených otázek,
- komunitní kruh.

Průvodci průběžně sledují zapojení dětí do činností, jejich emoční prožívání, schopnost spolupráce, respektování pravidel a rozvoj hodnotového uvažování. Zjištění jsou využívána k individualizaci vzdělávání a k plánování dalších vzdělávacích bloků.

V rámci integrovaného bloku Čas světla LMŠ cíleně podporuje rozvoj sociálních, emocionálních a morálních kompetencí dětí prostřednictvím tematicky propojených vzdělávacích činností.

Průvodci vytvářejí podnětné a bezpečné prostředí, které umožňuje dětem porozumět kulturním tradicím, sdílet své prožitky a rozvíjet prosociální chování. Naplňování očekávaných výstupů RVP PV je sledováno v běžných vzdělávacích situacích, při rituálech, tvořivých činnostech i spontánní hře.

Získané poznatky jsou využívány k plánování další vzdělávací nabídky a k podpoře individuálního rozvoje každého dítěte v souladu s jeho potřebami a možnostmi.

7.4 INTEGROVANÝ BLOK: ZIMA

Integrovaný blok *Zima* je zaměřen na poznávání proměn přírody v zimním období, bezpečné a odpovědné chování ve venkovním prostředí, přijetí rytmu zimních dnů a prožívání hodnot jako pomoc druhým, sdílení, blízkost a společné prožitky. Děti pozorují zimní krajinu, učí se bezpečné manipulaci s ohněm, svíčkami a chladnými prvky prostředí a rozvíjejí porozumění tomu, jak zimní podmínky ovlivňují život lidí i zvířat. Blok propojuje kulturní tradice (např. masopust) s přírodními cykly a podporuje environmentální, sociální i emoční kompetence dětí.

Vzdělávací cíle

- Vnímat a reflektovat zimní prvky přírody, světlo a tmu.
- Rozvíjet bezpečné chování ve venkovním prostředí v zimních podmínkách.
- Podporovat prosociální chování (pomoc druhým, sdílení).
- Rozvíjet citové a sociální kompetence v rámci kolektivu.
- Podporovat smyslové, pohybové a tvořivé dovednosti.
- Seznamovat děti s kulturními tradicemi zimního období a jejich hodnotovým obsahem.
- Rozvíjet pozorování, komunikaci a vyjadřování vlastních prožitků.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na bezpečný pohyb v zimním prostředí, rozvoj hrubé i jemné motoriky a upevňování bezpečnostních návyků při práci s ohněm a světlem.

Očekávané výsledky učení: dítě uplatňuje zásady bezpečného chování na sněhu, při nízkých teplotách a při práci s ohněm a svíčkami, rozvíjí hrubou i jemnou motoriku v zimním prostředí (sníh, led, přírodniny), přizpůsobuje své jednání aktuálním podmínkám a reaguje na změny počasí, orientuje se v prostoru a pohybuje se bezpečně v přírodním terénu.

Dítě a jeho psychika

Vzdělávání podporuje vyjadřování emocí, sdílení prožitků a porozumění zimním tématům prostřednictvím příběhů, dramatizace a tvořivých činností.

Očekávané výsledky učení: dítě vyjadřuje své pocity a zážitky slovně i neverbálně, soustředí se na činnosti a dokončuje je, reflektuje rozdíly mezi různými proměnami počasí a času, propojuje vlastní zkušenosti s pozorováním zimní přírody.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání podporuje spolupráci, ohleduplnost, sdílení a porozumění kulturním tradicím zimního období.

Očekávané výsledky učení: dítě spolupracuje a respektuje druhé, projevuje ohleduplnost a podporu kamarádům, zapojuje se do společných činností a tradic (např. masopustní průvod, zpěv, společné tvoření), chápe význam sdílených rituálů a společných prožitků, rozvíjí pocit sounáležitosti se skupinou a vnímá svou roli v komunitě.

Dítě a svět

Vzdělávání podporuje porozumění zimním přírodním jevům a vztahům mezi člověkem a přírodou.

Očekávané výsledky učení: dítě vnímá změny přírodního prostředí v zimě (světlo, teplota, sníh, led), chápe souvislosti mezi přírodou a lidským životem, projevuje ohleduplnost k živým organismům, pečuje o přírodu v zimě (např. krmení ptáků, ochrana zimních úkrytů).

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě sleduje proměny prostředí, hledá souvislosti a učí se z prožitku. Pozoruje zimní jevy, propojuje je s tradicemi a rozvíjí schopnost reflektovat vlastní zkušenost.

2. Kompetence komunikativní

Dítě sdílí své prožitky, popisuje zimní jevy a naslouchá druhým. Učí se vyjadřovat své pocity a reagovat na sdílené zkušenosti ostatních.

3. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě spolupracuje, sdílí a pomáhá. Rozvíjí empatii, ohleduplnost a schopnost podporovat druhé. Posiluje sebedůvěru a zvládání nových situací v zimním prostředí.

4. Kompetence k řešení problémů

Dítě hledá řešení při pohybových, tvořivých a praktických činnostech v zimě, zkouší různé postupy a vyhodnocuje jejich účinnost. Učí se spolupracovat při řešení problémů a přijímat pomoc.

5. Kompetence kulturní

Dítě se seznamuje s tradicemi zimního období, vnímá estetické podněty a tvořivě se vyjadřuje. Chápe význam kulturních událostí (např. masopust) pro komunitu.

6. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě se aktivně zapojuje do tvořivých, pracovních a praktických činností. Učí se plánovat, dokončovat úkoly a nést odpovědnost za výsledek. Podílí se na přípravě prostředí, úklidu a společných projektech.

7. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se seznamuje s hodnotami, tradicemi a pravidly soužití. Učí se respektovat domluvená pravidla při výpravách a společných aktivitách, podílí se na rozhodování přiměřeném věku a rozvíjí povědomí o hodnotách, jako jsou pomoc, sdílení a ohleduplnost. Vnímá proměny zimní přírody a učí se chovat ohleduplně k prostředí.

8. Kompetence digitální

Dítě rozvíjí základy digitální gramotnosti prostřednictvím činností, které podporují logické a algoritmické myšlení bez použití digitálních technologií. Všímá si vzorů a změn v zimní přírodě, řadí je do posloupností a chápe jejich cykličnost (např. délka dne, proměny sněhu a ledu). Pracuje se symboly, značkami a postupy krok za krokem.

Vzdělávací strategie a formy práce

- prožitkové venkovní učení (pozorování sněhu, ledu, světla),
- tvořivé činnosti (svíce, odlitky stop, výtvarné práce se zimními motivy),
- pobyt u ohně za dodržování bezpečnostních pravidel,
- komunitní kruhy a sdílení pocitů,
- kulturní tradice (masopustní průvod, společné zpívání),
- smyslové hry a dramatizace.

Pedagogové sledují schopnost dětí reflektovat své prožitky, úroveň spolupráce a komunikace ve skupině, bezpečné chování v zimním prostředí, dovednosti v pohybových a tvořivých aktivitách a porozumění tradicím a jejich symbolice. Zjištění se využívají k individualizaci podpory a plánování další pedagogické nabídky.

7.5 INTEGROVANÝ BLOK JARO

Integrovaný blok *Jaro* je zaměřen na pozorování probouzení přírody, porozumění přírodním cyklům a obnově života. Děti prostřednictvím přímé zkušenosti sledují změny v přírodním prostředí, seznamují se s procesy klíčení, růstu, kvetení a návratu života a vnímají jejich souvislosti s lidským životem. Vzdělávání probíhá převážně prožitkovou formou v přírodním prostředí, s důrazem na komunitní život, spolupráci, badatelské aktivity a rozvoj odpovědného vztahu k přírodě i k sobě navzájem.

Vzdělávací cíle

- Rozvíjet schopnost dítěte pozorovat a zkoumat změny v jarní přírodě.
- Podporovat zvědavost, radost z objevování a učení z přímé zkušenosti.
- Prohlubovat porozumění základním přírodním cyklům (klíčení, růst, kvetení, návrat života).
- Posilovat samostatnost, spolupráci a odpovědnost za vlastní jednání.
- Rozvíjet pohybové, smyslové a tvořivé dovednosti v přírodním prostředí.
- Vést děti k ohleduplnému a environmentálně odpovědnému chování.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových dovedností, obratnosti a koordinace při pohybu v jarním terénu.

Očekávané výsledky učení: dítě zvládá základní pohybové dovednosti v přírodním prostředí, přizpůsobuje svůj pohyb aktuálním podmínkám (vlhká půda, kluzký terén, překážky), uplatňuje zásady bezpečného chování při pobytu venku, rozvíjí jemnou motoriku při tvořivých činnostech s přírodními materiály.

Dítě a jeho psychika

Děti rozvíjejí pozornost, paměť, zvědavost a schopnost učit se prostřednictvím pozorování a badatelských činností.

Očekávané výsledky učení: dítě se soustředí na činnost a dokončuje ji, klade otázky a hledá odpovědi, vyjadřuje své prožitky a pozorování, využívá získané zkušenosti v nových situacích a propojuje je s předchozími poznatky.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání podporuje rozvoj spolupráce, empatie a vzájemné pomoci. Děti se seznamují s jarními tradicemi, rituály a hodnotami spojenými s obnovou a novým začátkem.

Očekávané výsledky učení: dítě spolupracuje s ostatními a respektuje jejich potřeby, zapojuje se do společných činností, dokáže řešit běžné sociální situace, projevuje ohleduplnost a podporu druhým, dítě se zapojuje do společných rituálů a slavností, vnímá svou roli ve skupině a přispívá k jejímu fungování, respektuje pravidla soužití a podílí se na společném životě komunity.

Dítě a svět

Vzdělávání směřuje k poznávání přírody na jaře a k porozumění vztahům mezi člověkem a přírodním prostředím.

Očekávané výsledky učení: dítě pozoruje změny v přírodě (klíčení, růst, návrat živočichů), chápe základní souvislosti přírodních dějů, chová se ohleduplně k živým organismům a prostředí, uplatňuje zásady odpovědného pobytu v přírodě.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě se učí prostřednictvím pozorování, zkoumání a badatelských aktivit. Všímá si změn v přírodě, porovnává je a vyvozuje jednoduché závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě hledá řešení praktických situací v přírodě, zkouší různé postupy a přizpůsobuje své jednání aktuálním podmínkám.

3. Kompetence komunikativní

Dítě vyjadřuje své zážitky, otázky a myšlenky, sdílí pozorování v komunitním kruhu a zapojuje se do dialogu.

4. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě spolupracuje ve skupině, pomáhá ostatním a respektuje potřeby druhých při společných činnostech. Rozvíjí empatii, ohleduplnost a schopnost řešit sociální situace.

5. Kompetence kulturní

Dítě se seznamuje s jarními tradicemi a symboly, vnímá estetické podněty a tvořivě se vyjadřuje. Chápe význam společných rituálů pro komunitu.

6. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě se aktivně zapojuje do pracovních, tvořivých a pohybových činností. Učí se plánovat, dokončovat úkoly a nést odpovědnost za výsledek.

7. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se učí respektovat pravidla skupiny, vnímá hodnoty spolupráce, ohleduplnosti a odpovědnosti. Rozvíjí vztah k přírodě a chápe potřebu její ochrany.

8. Kompetence digitální

Pozoruje jarní změny v přírodě, řadí je do posloupností (např. klíčení – růst – kvetení), třídí přírodniny podle znaků a vytváří jednoduché sekvence či postupy krok za krokem. Pracuje se symboly, značkami a schématy, které mu pomáhají orientovat se v informacích a porozumět přírodním cyklům. Využívá digitální technologie pro zaznamenání růstu/změn (fotoaparát) nebo vyhledávání informací (aplikace pro rozpoznávání rostlin).

Vzdělávací strategie a formy práce

- prožitkové a badatelské učení v přírodě,
- smyslové a pohybové hry,
- tvořivé činnosti s přírodními materiály,
- komunitní kruh, řízený rozhovor a reflexe,
- práce s příběhem, jarními tradicemi a symboly.

Pedagogové sledují schopnost dětí reflektovat své prožitky, úroveň spolupráce a komunikace ve skupině, bezpečné chování v jarním prostředí, dovednosti v pohybových a tvořivých aktivitách a porozumění přírodním cyklům. Zjištění se využívají k individualizaci podpory a plánování další pedagogické nabídky.

7. 6 INTEGROVANÝ BLOK LÉTO

Integrovaný blok Léto je zaměřen na poznávání přírody v letním období, intenzivní pobyt venku, rozvoj tělesných dovedností a environmentální odpovědnosti. Děti pozorují změny denního světla, teploty, vodních prvků (rosa, déšť, louže), růst rostlin i projevy živočichů. Blok podporuje samostatnost, spolupráci a bezpečné chování ve venkovním prostředí a rozvíjí pohybové, smyslové i badatelské učení formou her, výprav a praktických činností. Prostřednictvím společných akcí a komunitních rituálů děti sdílejí zkušenosti a rozvíjejí komunikaci a ohleduplnou spolupráci.

Vzdělávací cíle

- Aktivně pozorovat přírodní jevy a jejich proměny v letním období.
- Rozvíjet motorické, smyslové a kognitivní dovednosti.
- Vést děti k bezpečnému a ohleduplnému chování venku i ve skupině.
- Podporovat sociální interakce, spolupráci a komunikaci.
- Posilovat zdravý vztah k přírodě a environmentální povědomí.
- Rozvíjet tvořivost a fantazii v otevřeném prostředí.
- Reflektovat prožitky a sdílet zkušenosti.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

Dítě a jeho tělo

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových dovedností, obratnosti a koordinace při pohybu v letním terénu.

Očekávané výsledky učení: dítě uplatňuje zásady bezpečného chování při pobytu venku, rozvíjí hrubou i jemnou motoriku v různých přírodních situacích (louka, les, voda, nerovný terén), přizpůsobuje své chování aktuálním klimatickým podmínkám (teplo, slunce, déšť), bezpečně se pohybuje v přírodním prostředí a využívá své pohybové dovednosti při hrách a výpravách.

Dítě a jeho psychika

Vzdělávání podporuje vyjadřování prožitků, rozvoj pozornosti, zvědavosti a schopnosti učit se prostřednictvím pozorování a experimentování.

Očekávané výsledky učení: dítě vyjadřuje své prožitky, myšlenky a otázky, soustředí se na činnosti a dokončuje je, plánuje, řeší problémy a tvoří jednoduché závěry, využívá získané zkušenosti v nových situacích a propojuje je s předchozími poznatky.

Dítě, ten druhý a společnost

Vzdělávání podporuje spolupráci, ohleduplnost, sdílení a komunikaci ve skupině. Dále směřuje k porozumění pravidlům společného soužití, komunitním rituálům a společným aktivitám.

Očekávané výsledky učení: dítě spolupracuje v týmu a respektuje druhé, pomáhá ostatním a sdílí materiál i nápady, zapojuje se do společných her, výprav a činností, komunikuje s vrstevníky i dospělými a reaguje přiměřeně na sociální situace. dítě se orientuje v pravidlech společných činností, účastní se komunitních aktivit a rituálů, rozvíjí pocit sounáležitosti a spoluodpovědnosti, projevuje pozitivní vztah ke skupině i prostředí.

Dítě a svět

Vzdělávání podporuje poznávání přírodních jevů v létě a rozvoj environmentálně odpovědného chování.

Očekávané výsledky učení: dítě pozoruje přírodní děje a jejich souvislosti (světlo, teplo, voda, růst rostlin, aktivita živočichů), chová se ohleduplně k živým organismům, rozvíjí povědomí o vlivu počasí a ročních období na přírodu i lidské aktivity, uplatňuje zásady odpovědného pobytu v přírodě.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Dítě aktivně pozoruje přírodní jevy typické pro letní období (světlo, teplo, voda, růst rostlin), klade otázky, zkoumá a vyvozuje jednoduché závěry. Propojuje nové poznatky s vlastními zkušenostmi při hrách, výpravách a praktických činnostech.

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě plánuje a řeší praktické situace v otevřeném prostředí (stavby z přírodnin, experimenty s vodou, organizace her). Zkouší různé postupy, přizpůsobuje se podmínkám a hledá funkční řešení.

3. Kompetence komunikativní

Dítě sdílí své zážitky, myšlenky a otázky v komunitních kruzích i při spontánních situacích. Vyjadřuje své potřeby, naslouchá druhým a zapojuje se do dialogu při společných hrách, výpravách a reflexích.

4. Kompetence osobnostní a sociální

Dítě spolupracuje s ostatními při týmových hrách a činnostech, sdílí materiál i nápady, respektuje potřeby druhých a přispívá ke skupinové spolupráci. Rozvíjí empatii, ohleduplnost a schopnost řešit sociální situace.

5. Kompetence kulturní

Dítě se účastní komunitních rituálů a společných akcí, vnímá estetické podněty letního prostředí a tvořivě se vyjadřuje. Chápe význam společných aktivit pro komunitu.

6. Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě se aktivně zapojuje do organizace her a činností, plánuje a dokončuje započaté aktivity. Podílí se na péči o prostředí, pomůcky a společný prostor a rozvíjí pracovní a sebeobslužné dovednosti.

7. Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě respektuje pravidla společných her, výprav a bezpečného chování. Rozvíjí odpovědnost za sebe i skupinu, posiluje pocit sounáležitosti a uvědomuje si význam ohleduplného chování ve společném prostoru.

8. Kompetence digitální

Dítě pozoruje letní změny v přírodě, třídí přírodniny podle znaků a vytváří jednoduché sekvence či postupy krok za krokem (např. postup při stavbě hráze, sběru materiálu, péči o zahrádku). Pracuje se symboly, značkami a schémata, které mu pomáhají orientovat se v informacích a porozumět přírodním jevům. Využívá digitální technologie přiměřeně věku (např. fotoaparát k dokumentaci pozorování, aplikace pro rozpoznávání rostlin). Pracuje s kódovací sítí, orientuje se v prostoru.

Vzdělávací strategie a formy práce

- prožitkové učení venku (pozorování počasí, vody, rostlin, živočichů),
- projektové a badatelské aktivity (výzkum, experimenty),
- komunitní kruhy a reflexe zážitků,
- pohybové a tvořivé činnosti (vodní hry, stavby z přírodnin, plenérové výtvarné činnosti),
- výpravy a cyklovypravy do vzdálenějších míst.

Pedagogové sledují zapojení dětí do hry, pozorování přírodních jevů, spolupráci ve skupině a schopnost reflexe vlastních zkušeností. Environmentální a sociální aspekty jsou integrovány do každodenních činností a využívány k plánování další pedagogické nabídky.

8. EVALUAČNÍ SYSTÉM LMŠ

Evaluace je v LMŠ chápána jako vítaný a nezbytný prostředek průběžné reflexe, vyhodnocování a (pře)nastavování procesů. Zaměřujeme se zejména na kvalitu vzdělávání a provázení dětí, podmínky pro práci průvodců a na well-being dětí, průvodců i celé komunity, včetně rodičů. Evaluace LMŠ probíhá cyklicky v logice plánování – realizace – reflexe – úpravy ŠVP, a tím i změny v organizačních a pedagogických postupech.

V souladu se standardy kvality předškolního vzdělávání se zaměřujeme na podmínky vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky dětí, kulturu LMŠ, spolupráci s rodinou a profesní rozvoj pedagogického týmu.

8.1 Vnitřní evaluace LMŠ

ŠVP byl vytvořen na základě revidovaného RVP PV a respektuje požadavky Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR. Vychází ze specifík lesních mateřských škol a inspiruje se různými pedagogickými směry (např. lesní pedagogikou, intuitivní pedagogikou, waldorfskou pedagogikou či Montessori pedagogikou).

Vnitřní evaluaci rozumíme průběžné sledování a vyhodnocování naplňování cílů vytyčených v rámci ŠVP. Sledujeme zejména to, zda jsou podmínky vzdělávání nastavovány tak, aby prostředí LMŠ bylo pro všechny účastníky vzdělávacího procesu – děti, průvodce i rodiče – bezpečné, příjemné, podnětné a rozvíjející. Zajímá nás funkčnost vzdělávací nabídky, kvalita interakcí mezi dětmi a průvodci, kvalita komunikace s rodiči i celkové klima LMŠ.

Podklady pro evaluaci získáváme zejména z těchto zdrojů:

Pedagogické rady

Pravidelná setkání pedagogů, asistentů pedagoga, chův a vychovatelky s ředitelkou LMŠ (1x měsíčně). Otevírají se aktuální témata, sdílí se postřehy z praxe a navrhuje úpravy postupů. Návrhy schválené na pedagogické radě jsou následně ověřovány v praxi do další rady. Na následujícím setkání probíhá reflexe jejich funkčnosti. Teprve poté se případně zavádějí jako trvalé změny či pravidla. Důraz klademe na ověřování a reálnou funkčnost návrhů.

K pedagogickým radám podle potřeby přibývají nepovinné pedagogické kavárny, které poskytují prostor pro otevřený rozhovor, hledání nových perspektiv a podporu průvodců v aktuálních tématech.

Hromadné rodičovské schůzky

Kromě organizačních setkání před začátkem školního roku se schůzky konají dle potřeby během roku, zejména v situacích, kdy je třeba společně s rodiči prodiskutovat plánované změny.

Individuální rozhovory s rodiči

Slouží jako průběžná zpětná vazba k rozvoji dítěte i k fungování LMŠ.

Každodenní krátká informativní sdělení

Průvodci pravidelně sdílejí s rodiči aktuální postřehy a informace, které pomáhají průběžně vyhodnocovat situaci a nastavovat další kroky.

Zpětnovazební dotazník pro rodiče

Rodiče jej vyplňují na konci každého školního roku (konec května). Dotazník slouží k získání podnětů pro strategické plánování následujícího roku a může vést i k modifikaci vize LMŠ ze strany ředitelky či zřizovatele.

8.2 Evaluace pedagogů a další vzdělávání

Průvodci v LMŠ při své práci vycházejí z Etického kodexu, který slouží jako základní rámec pro profesionální, respektující a kvalitní pedagogickou praxi. Pedagogický tým průběžně vyhodnocuje své pedagogické postupy na základě pravidelné reflexe, supervizí (náslechů a hospitací) a podle potřeby také externích evaluací, například při návštěvě specialistů z odborných pracovišť.

Všichni průvodci jsou motivováni k dalšímu vzdělávání a LMŠ je v tomto procesu aktivně podporuje. Mají zajištěn přístup k profesnímu rozvoji prostřednictvím kurzů, webinářů, seminářů, odborných publikací a článků či sdílení dobré praxe. Zaměřují se zejména na oblasti lesní pedagogiky, bezpečnosti, první pomoci, BOZP a dále na témata související s revidovaným RVP PV (např. práce s nadanými dětmi, individualizace a diferenciací, pedagogická diagnostika aj.). Nově nabyté poznatky jsou sdíleny na pedagogických radách, pedagogických kavárnách, prostřednictvím WhatsAppu či na sdíleném disku v Google Classroom.

Evaluace průvodců probíhá průběžně, a to jak v rámci kolektivních setkání, tak prostřednictvím individuálních konzultací. Důležitou součástí je také autoevaluace, která probíhá dvakrát ročně. Poskytuje pedagogům prostor k pojmenování silných a slabých stránek, reflexi úspěchů i obtíží, uvědomění si vlastního well-beingu, nastavení osobních výzev a k formulaci potřeb pro následující období. Ředitelka LMŠ na základě toho poskytuje všem průvodcům individuální podporu.

Pedagogové pravidelně promýšlejí a připravují vzdělávací nabídku. Příprava vychází z integrovaných bloků ŠVP. Roční, měsíční i týdenní plány jsou dostupné všem průvodcům prostřednictvím WhatsApp a Google Classroom. Komunikace a plánování programů i jednotlivých činností probíhá společně – osobně i prostřednictvím sdíleného online prostoru (WhatsApp, Google Classroom). Pedagogové aktivně sdílejí své zkušenosti s ostatními členy týmu.

Významnou součástí procesu evaluace a autoevaluace jsou pravidelné hospitace. Na základě předem stanovené zakázky, následného rozhovoru a mentoringu vytvářejí bezpečný prostor pro podporu, nacházení nových cest a zvyšování kvality pedagogické práce. Současně představují důležitý prvek prevence syndromu vyhoření. Hospitace probíhají jedenkrát až dvakrát ročně (na podzim a/nebo na jaře).

8.3 Evaluace výchovně-vzdělávacího procesu

Individuální sledování a vyhodnocování rozvoje dítěte

Evaluace dětí probíhá průběžně prostřednictvím pozorování, pedagogické diagnostiky, dokumentace vzdělávacího procesu a sdílení s rodiči. Průvodci sledují celkový rozvoj dítěte ve všech oblastech v souladu s revidovaným RVP PV, a to v rovině psychické, fyzické i sociální, zároveň zohledňují jeho individuální potřeby, prožívání a to, zda se dítě cítí v prostředí LMŠ bezpečně a spokojeně.

Každé dítě má své osobní portfolio, na jehož obsahu se podílejí dítě, pedagog i rodina. Portfolio obsahuje zápisy, fotografie, kresby, popisy pozorovaných pokroků a dokumentuje rozvoj klíčových kompetencí dítěte. Součástí dokumentace jsou také vnitřní záznamy pedagogické diagnostiky, které průběžně stručně popisují vývoj dítěte a poskytují podklady pro plánování další vzdělávací nabídky.

U dětí v posledním ročníku LMŠ před nástupem do základní školy je součástí evaluace také sledování školní připravenosti. Na základě pozorování, rozhovorů a portfolia pedagogové sestavují individuální plán předškolní přípravy, který podporuje dítě v oblastech, kde potřebuje posílit dovednosti či jistotu.

Spolupráce s rodiči a sdílení závěrů

Závěry týkající se vzdělávacího procesu jsou rodičům sdělovány průběžně formou krátkých každodenních informací při předávání dítěte (např. důležitá událost dne, výrazný posun či situace vyžadující společnou reflexi). Podrobnější informace jsou poskytovány na individuálních konzultacích, kterým říkáme triády.

Triáda probíhá 2× ročně a účastní se jí dítě – pedagog – rodič(e). Během setkání se společně nahlíží do portfolia dítěte, reflektují se jeho pokroky, úspěchy i oblasti, které potřebují

podporu. Dítě je aktivním účastníkem, může vyjadřovat svá přání a návrhy. Společně se stanovuje osobní výzva dítěte pro nadcházející období a také tzv. „výzva pro pedagogy“, tedy jak může LMŠ dítě lépe podpořit.

Digitální komunikace (web, e-mail, WhatsApp, Facebook, Twigsee) slouží především k předávání provozních informací, oznamování nadcházejících událostí a sdílení fotografií a deníčků. Tyto kanály umožňují rodičům mít pravidelný vhled do dění v LMŠ a do vzdělávacích situací, které dítě během dne prožívá (zejména prostřednictvím aplikace Twigsee).

Evaluace integrovaných tematických celků

Průvodci pravidelně vyhodnocují jednotlivé integrované tematické celky v průběhu a po jejich ukončení. Reflexi zaznamenávají v Zápisu z pedagogické rady tak, aby se k záznamům mohli kdykoli snadno vrátit.

Zaměřují se na:

- Naplnění očekávané výstupy a dílčí cíle daného celku (funkčnost metod).
- Použití vzdělávací situace a metody (reakce a míru zapojení dětí).
- Efektivitu podpory rozvoje dětí a jejich zapojení.
- Co je vhodné zachovat, upravit či rozvinout v dalších obdobích (přínos celku pro dlouhodobé cíle ŠVP).

Vyhodnocování tematických celků probíhá formou týmové reflexe, záznamů v digitálním prostoru (Google Classroom) a je následně využito při plánování dalších vzdělávacích nabídek a při úpravách ŠVP.

8.4 Kvalita pedagogické práce

Pedagogická evaluace zajišťuje systematické sledování a vyhodnocování kvality pedagogické práce, způsobu práce s dětmi, efektivity metod, inkluze a pedagogické diagnostiky. Má formativní charakter a je zaměřena na zkvalitňování pedagogického stylu LMŠ.

Způsob práce s dětmi a kvalita interakcí

Pedagogové pracují partnersky, s respektem k individualitě dítěte a jeho tempu. Důraz je kladen na:

- Svobodnou hru a samostatné rozhodování dítěte.
- Podporu kompetencí, iniciativy a zodpovědnosti.
- Záměrné modelování sociálního chování.
- Vnímavou a citlivou komunikaci.
- Bezpečné klima a podporu well-beingu.

Používané metody a formy práce

Práce v LMŠ vychází z činnostního, prožitkového a situačního učení.

Pedagogové využívají:

- Prožitkové a přírodní učení v autentickém prostředí.
- Pozorování a badatelské činnosti.
- Kooperativní učení a učení v komunitě.
- Učení hrou.
- Integrované tematické bloky.
- Reflexi učení a metakognici.
- Modelování, podporu a postupné osamostatňování dítěte.

Evaluace sleduje, zda tyto metody přinášejí očekávaný přínos pro rozvoj dětí a zda jsou vhodně voleny vzhledem k jejich potřebám.

Společné vzdělávání (inkluzivní přístup)

Evaluace této oblasti ověřuje:

- Přístupnost vzdělávací nabídky pro všechny děti.
- Funkčnost podpůrných opatření.
- Zapojení dětí se SVP do kolektivu.
- Přiměřenost nároků a diferenciaci činností.
- Podporu bilingvních dětí i dětí s mimořádným nadáním.

S ohledem na potřeby dítěte LMŠ spolupracuje s odborníky, pedagogickými poradnami a rodinou.

8.5 Plán vnitřní evaluace LMŠ

Evaluace v LMŠ je chápána jako průběžný a systematický proces, jehož cílem je sledování kvality vzdělávání, rozvoje dětí a naplňování cílů ŠVP. Evaluační činnosti jsou realizovány v přirozených vzdělávacích situacích, v návaznosti na každodenní činnosti dětí, integrované bloky a komunitní život LMŠ.

Evaluace slouží zejména k(e):

- zkvalitňování vzdělávací nabídky,

- individualizaci podpory dětí,
- profesní reflexi pedagogů,
- rozvoji LMŠ jako celku.

Oblast evaluace	Co sledujeme	Nástroje / metody	Četnost	Odpovědnost	Využití výsledků
Rozvoj dítěte	Pokrok v klíčových kompetencích, gramotnostech, samostatnosti, sociálních dovednostech	Pedagogické pozorování, evaluační indikátory, reflexe v kruhu, analýza výtvarů	Průběžně, shrnutí 2× ročně	Pedagogové	Individualizace vzdělávání, plánování podpory
Integrované bloky	Naplnění cílů bloků, vhodnost aktivit, reakce dětí	Týmová reflexe, zápisy z porad, fotodokumentace, školkový deníček	Po ukončení bloku	Pedagogický tým	Úprava obsahu a metod dalších bloků
Pedagogická práce	Metody, komunikace, práce s dětmi, spolupráce v týmu	Sebereflexe pedagogů, hospitační rozhovory, sdílení dobré praxe	Průběžně, min. 1× ročně	Ředitelka	Profesní rozvoj, plán DVPP
Spolupráce s rodinou	Informovanost rodičů, vzájemná komunikace	Neformální rozhovory, zpětná vazba rodičů, školkový deníček	Průběžně, shrnutí 1× ročně	Ředitelka, pedagogové, tým	Zlepšení komunikace, partnerství
Podmínky vzdělávání	Prostředí, bezpečnost, materiální podmínky	Kontrola prostředí, BOZP záznamy, týmová reflexe	Průběžně	Ředitelka	Úpravy prostředí, prevence rizik
Autoevaluace LMŠ	Naplňování ŠVP, kvalita vzdělávání	Evaluační zpráva, analýza dat, týmová porada	1× ročně	Ředitelka, tým	Aktualizace ŠVP, rozvoj LMŠ

Evaluační nástroje

- Systematické pedagogické pozorování.
- Evaluační indikátory k očekávaným výstupům.
- Komunitní a reflektivní kruhy.
- Analýza dětských výtvorů a projektů.
- Týmové reflexe a pedagogické rady.
- Školkový deníček a třídní kniha (popis praxe, dokumentace).
- Zpětná vazba rodičů.

Časový rámec evaluace

- **Průběžná evaluace** – každodenně v běžných činnostech.
- **Evaluační shrnutí za integrovaný blok** – po jeho ukončení (na pedagogické radě).
- **Pololetní reflexe** – zaměření na rozvoj dětí.
- **Roční autoevaluační zpráva** – shrnutí kvality vzdělávání a podmínek.
-

Využití výsledků evaluace

Výsledky evaluace jsou využívány:

- k plánování vzdělávací nabídky,
- k individualizaci vzdělávání dětí,
- k profesnímu rozvoji pedagogů,
- k úpravám ŠVP a organizace vzdělávání,
- k posilování spolupráce s rodinami.

Evaluační systém LMŠ je nastaven jako průběžný proces, který podporuje kvalitu vzdělávání a rozvoj dětí. Zjištění z evaluace jsou systematicky využívána při plánování vzdělávacích činností, individualizaci podpory a rozvoje LMŠ v souladu s cíli ŠVP a revidovaným RVP PV.

9. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

ŠVP LMŠ byl zpracován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění, v návaznosti na RVP PV. Vymezuje základní vzdělávací koncepci LMŠ, její cíle, principy a podmínky vzdělávání. Dokument je otevřeným a živým materiálem, který reflektuje zkušenosti pedagogického týmu, potřeby dětí a vývoj LMŠ jako celku.

ŠVP je závazný pro všechny zaměstnance LMŠ. Jeho naplňování je pravidelně vyhodnocováno v rámci pedagogických rad a systému autoevaluace LMŠ. Je zveřejněn na přístupném místě v LMŠ a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ŠVP vypracoval pedagogický tým dne 25. 8. 2025 pod vedením ředitelky LMŠ Mgr. Lenky Dlabolové a zřizovatelky LMŠSE Mgr. Petry Špilka Kykalové.

ŠVP nabývá účinnosti dne 1. 9. 2025.

Revize proběhla 30. 1. 2026.

Ředitelka LMŠ:

Skartační znak: A
Skartační lhůta: 10 let